

מה"ט – המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע

תכנית לימודים הנדסאי קולנוע וטלוויזיה

יולי 2021

התכנית כתובה בלשון זכר אך פונה באופן שווה לשני המינים.

1. מבוא

א. רקע כללי :

בשנת 2005 עודכנה תכנית הלימודים של הנדסאי קולנוע בפעם האחרונה ומאז חלו לא מעט תמורות בתחום, אם מבחינת התעשייה ואם מבחינת תהליכי ההכשרה השונים וזמינותם. בעקבות כל אלו בנינו, תחת מטריית ההנדסאים, תכנית הכשרה מקצועית שמתמקדת בהענקת כלים מעשיים במסלול של שנתיים לימודים. הרעיון מאחורי התכנית הוא להכשיר **אנשי מקצוע** בתחומי הקולנוע, הטלוויזיה, האינטרנט ושלל פלטפורמות השידור הקיימות, כך שבסוף הלימודים יוכלו לבחור את מסלול התפתחותם המקצועית ואף לשנותו במהלך חייהם המקצועיים. מדובר בצבר מקצועות חופשיים ובינלאומיים בתחום המדיה הויזואלית בהם יוכלו הבוגרים לעסוק ולהתפרנס כמעט מכל מקום בו הם נמצאים.

ב. תיאור המקצוע:

טכנאי

- מפעיל ציוד קולנוע ותוכנות ברמה גבוהה.
- מתפקד כעוזר מנהל מקצועי בכל תחום על הסט ומחוצה לו.
- מספק שירותי תמיכה במעבדות ואולפנים.
- משתלב כטכנאי בשלבי ההפקה השונים.

הנדסאי

- יזם, המוביל פרויקט קולנועי טלוויזיוני משלב הרעיון ועד הביצוע.
- מספק שירותי תוכן.
- מוביל מחלקה על סט קולנועי טלוויזיוני.
- מנהל סטודיו עצמאי להפקות.
- פרילנסר, המספק שירותים מקצועיים בתחום המדיה המצולמת.

ג. תנאי קבלה:

על מנת להתקבל ללימודים במגמה, על המועמד לעמוד תחילה בקריטריונים הבאים:

- תעודת בגרות חלקית הכוללת: ציון חיובי בבחינה באנגלית 3 יח"ל, בהבעה עיברית 2 יח"ל (או לחילופין ספרות ברמת 2 יח"ל).

(המכללה מבקשת לבטל את הדרישה הקיימת במתמטיקה כתנאי קבלה ללימודים במגמה זו, כי למתמטיקה אין כל השפעה על סיכויי הצלחת הסטודנטים במקצוע זה. תנאי זה מהווה חסם משמעותי לרבים המעוניינים ללמוד מקצוע זה).

- הגשת תיק עבודות ומבחני קבלה פנימיים, יכולים להשתנות בכל מכללה.

ד. תנאי הסמכה

- **טכנאי קולנוע וטלוויזיה** – הסטודנט יהיה זכאי לקבלת תואר טכנאי לאחר שעמד בכל המקצועות הפנימיים בציון עובר ועבר בהצלחה **בחינה חלופית לבחינה חיצונית של מה"ט, שהיתה קיימת עד כה. בחינה זו תהיה מורכבת מהמקצועות: קול, הקלטה, עריכה ותוכנה. בחינה זו שקולה לבחינה חיצונית.** הבחינה תישלח לאישור היועץ המקצועי של המגמה במה"ט ותתקיים במכללה במתכונת של בחינה חיצונית.
 - **הנדסאי קולנוע וטלוויזיה** – על הסטודנט לעבור את כל המקצועות הפנימיים בציון עובר וכן לעבור בציון חיובי **שתי בחינות חלופיות לבחינות חיצוניות במקצועות:**
 - **קול, הקלטה, עריכה ותוכנה.**
 - **צילום ותאורה.**
- הבחינות תישלחנה לאישור היועץ המקצועי של המגמה במה"ט ותתקיימנה במכללה במתכונת של בחינות חיצוניות. **בחינות אלה שקולות לבחינות חיצוניות.** כמו כן, על הסטודנט להגיש ולעבור פרויקט גמר בהתאם לתכנית המצורפת בהמשך מסמך זה.

זכאות לתואר הנדסאי: הסטודנט יעבור בהצלחה את כל המקצועות הפנימיים, את שתי הבחינות החלופיות למבחנים חיצוניים ואת פרויקט הגמר.

ה. מדריך למשתמש

- שנה א' - תכנית הלימודים בנויה באופן כזה שעד סוף שנה א' הסטודנטים שולטים ברמה טכנית גבוהה בכלל המקצועות המעשיים בתחום הקולנוע והטלוויזיה. באופן זה יכולים הסטודנטים להשתלב כטכנאים בשוק העבודה כבר בסוף שנה א' ובנוסף אנו מניחים את היסודות שישמשו אותנו ליזום וליצור בסביבה הפקתית מקצועית.
- שנה ב' – שנה זו היא שנת יזמות, התמקצעות והתמחות, תוך מתן דגש על מקצועות הבימוי העלילתי, הבימוי הדוקומנטרי, אולפן טלוויזיה, סרטי תדמית וכד'. כל אלו ועוד ישענו על יזמות של הסטודנטים שתפותחנה במהלך הקורסים השונים וכן על תשתית רעיונית (תסריטים, לקוחות, חברות, דמויות) אותה תכין המכללה מראש.
- אופי הקורסים המועברים – המלצתנו היא, להעביר את מרבית הקורסים במתכונת סדנא המספקת ידע תאורטי בחלקה הראשון. ידע זה יוצר את התשתית המקצועית לביצוע ותרגול מעשי בחלקה השני, כך שהצלחתו של כל קורס יכולה להימדד בעזרת תוצרים מעשיים של הסטודנטים ואף במבחן עיוני של החומר הנלמד.
- סדר הקורסים – מומלץ להקפיד על הסדר המוצע, אך כמובן שניתן להתגמש בהתאם לצרכי המכללה ובאישור היועץ המקצועי מטעם מה"ט.
- בחינות חובה – מלבד הקורסים המצויינים בתנאי ההסמכה (קול והקלטה, עריכה ותוכנה, צילום ותאורה) בשאר המקצועות המרצים אינם מחוייבים במבחן עיוני ובתנאי שהוגשו תוצרים מעשיים.

מערך השעות

סה"כ שעות	שנה ב'				שנה א'				מקצועות ותחומי לימוד
	סמסטר ב'		סמסטר א'		סמסטר ב'		סמסטר א'		
	מ	ע	מ	ע	מ	ע	מ	ע	
42								3	שפת הקולנוע
84					3		1	2	קול והקלטה
168			3	1	3	1	2	2	צילום ותאורה
70							5		עריכה – הפעלה ותוכנות
168	1	2	1	2	1	2	1	2	עריכה – תיאוריה ויישום
70					5				אפטר אפקט
70			4	1					עיצוב תמונה ועריכת און ליין
84					2	1	2	1	מקצועות הסט
42								3	הפקה מפיק יוזם
112			6	2					בימוי והפקת אולפן
154	1		2		4		2	2	תסריטאות
70	4	1							הפקה ובימוי סרטי תדמית
168	3		2	1	2	1	1	2	בימוי דוקומנטרי
168	3		2	1	2	1	1	2	בימוי עלילתי
84	4	2							פיתוח תוכן טלוויזיוני
42						3			צפייה וניתוח סרטים
104	1		2		2		2		סדנאות עיוניות ומעשיות, סיורים מקצועיים
300	10	10							פרויקט גמר
	שנה ב'				שנה א'				סיכום שעות
	סמסטר ב'		סמסטר א'		סמסטר ב'		סמסטר א'		
2000	39		31		31		40		

1. שפת הקולנוע

מקצוע

מבע קולנועי

היקף שעות

42 שעות

מטרה

מטרתו של הקורס היא להביא את הסטודנטים להכרות מובנת עם עולם המושגים של השפה הקולנועית, תוך כדי התבוננות מורכבת ומודרכת בסרטי קולנוע, ותוך כדי הבנה ולמידה של כללי המבע הקולנועי ואלמנטים המרכיבים את השפה הקולנועית - האופן בו בנוי סרט, כיצד מתבוננים בו ומפענחים את הקודים הסמויים שלו וכיצד מכלול אלמנטים אלו יוצר שפה חדשה מרתקת ומורכבת. במהלך הקורס ייבחנו הסוגיות התיאורטיות הבאות: מה המרכיבים המאכלסים את העולם הקולנועי? כיצד אמצעי המבע משפיעים על התמה המרכזית של הסרט ומביימים את הצופה?

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
5	הפריים הקולנועי וצילום
4	אשליית התלת מימד
5	סיפור ונרטיב קולנועי
4	עריכה וחיבור של שוטים
4	פס קול ועיצוב פס קול

מספר שעות	נושא
4	מיזנסצינה
4	עיצוב אומנותי
6	משחק ודמות קולנועית
6	תיאוריות קולנועיות
42 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. הפריים הקולנועי וצילום

- התמונה הקולנועית, הפריים הקולנועי
- השוט הקולנועי, גדלי שוטים
- מרכיבי הצילום, אופנים שונים של צילום, מרחקי צילום, זוויות צילום וצילום בתנועה.
- נקודות מבט
- תאורה וסגנון בתאורה.

ב. אשליית התלת מימד

- דו מימד מול תלת מימד
- חוקי קומפוזיציה
- פרספקטיבה
- עצוב הפריים במשמעות הפסיכולוגית של הצופה
- עומק שדה.

ג. סיפור ונרטיב קולנועי

- שלוש המערכות
- דיאלוג ומונולוג
- פרמיס
- אקספוזיציה
- קונפליקט, שיא, התרה, נקודות מפנה
- קודים שונים לפענוח סיפור קולנועי
- תמה מרכזית

- מרכיבי הסיפור הנרטיבי
- סוגים שונים של עלילות
- אבחנה בין סצנה לסיקוונס
- עיצוב הזמן והמרחב הקולנועי.

ד. עריכה וחיבור של שוטים

- עריכה- קשר וחיבור בין השוטים- מהי עריכה
- סוגי עריכה: קלאסית (אנליטית) מקבילה, מונטאז' (סינטטית)
- עיצוב חלל וזמן.

ה. פס קול ועיצוב פס קול

- פס קול- יחסי הגומלין בין התמונה לסאונד
- עיצוב פס קול,
- פס קול כמעצב משמעות.
- סאונד דיאגטי מול סאונד לא דיאגטי
- מוסיקה ושימושה בסרטים.

ו. מיזנסצינה

- מסגור והעמדה של פריים קולנועי
- יחסים בתוך הפריים
- העולם של הסרט דרך הייצוג של הפריים הבודד בעומק וברוחב
- כיצד בוחרים מה להכיל או מה לא להכיל בפריים הקולנועי?
- כיצד העיצוב של העולם הקולנועי משרת את המשמעות של הסרט?

ז. עיצוב אומנותי

- התפאורה וחיבורה לעיצוב העולם של הסרט
- תפאורה קיימת (און לוקיישן) מול בניית עולם מלאכותי
- צבע ומשמעותו בעולם הסרט
- עיצוב הסביבה הפיזית של הסרט.

ח. משחק ודמות קולנועית

- סגנונות משחק
- אופי ודמויות מורכבות, דמות שטוחה מול דמות עגולה, גיבור ומטרה
- שחקנים מקצועיים מול לא מקצועיים, ניצבים, כוכבים ובניית כוכבי קולנוע
- מרכיבים ושיקולים בליהוק

- משחק קולנועי מול תיאטרון.

ט. תיאוריות קולנועיות

- תיאוריות של ריאליזם- העולם האמיתי, רגש וחסר זיוף
- תיאוריות של פורמליזם- דמיון , קסם ואומנות
- תיאוריות סטרוקטורליסטיות וסמיוטיות
- איקונוגרפיה
- גישות אסטטיות והיסטוגרפיות, ג'נדר ומגדר בקולנוע.

סרטים מומלצים להקרנה

האזרח קיין, בצהרי היום, הטוב הרע והמכוער, עד כלות הנשימה, רומא עיר פרוזות, החותם השביעי, השור הזועם, בוני וקלייד, דודסקאדן, תלמה ולואיז, בילי אליוט, מועדון הכותנה, מזימות בין לאומיות, יצרים, זהות גנובה, הבלתי משוחדים, הסנדק, הבוגר, חייה הכפולים של ורוניק, אוניית הקרב פטויומקין, צבע גן העדן, צ'יינה טאון, תינוקה של רוזמרי, הקלפן והיצאנית, הניצוץ, דוקטור סטריינג'לאב, ברטון פינק, כשהארי פגש את סאלי, עישון, להיות שם, אפוקליפסה עכשיו, השיחה, ראש מחק, בלייד ראנר, חיים של אחרים, מיס ליטל סאנשיין, הפרפר ומועדון הצלילה, הגרגר והדג.

ספרות מומלצת

אבישר אילן, אומנות הסרט, הטכניקה והפואטיקה של המבע הקולנועי, האוניברסיטה הפתוחה.
 אונגר הנרי, קולנוע ופילוסופיה, מה דע? דביר הוצאה לאור.
 בורשטיין יגאל, קולנוע: פענוח, פרשנות, פיתוי, סל תרבות אמנות לעם.
 בן שאול ניצן, מבוא לתיאוריות קולנועיות, דיונון.
 ג'אנטי לואיס, להבין סרטים, האוניברסיטה הפתוחה.
 גרין איתן (עורך), במאים ואנשי קולנוע על קולנוע, עם עובד.
 הלגה קלר, עולם בדים, עם עובד.
 קלב חיים, מבע קולנועי כרכים א ו-ב', אופטימוס.
 טריפו פרנסואה, היצקוק טריפו, בבל.
 יערי רגינה, התבוננות באומנות הקולנוע, ירון גולן.
 נוף זאב, מסך גדול, כתר.
 שידורסקי אורי, על מה חולמים הבימאים, הוצאת אורט.

2. קול והקלטה

מקצוע

קול והקלטה

היקף שעות

84 שעות

מטרה

קורס זה יקנה ללומד מושגי יסוד ורקע תיאורטי בקול, יחד עם עבודה מעשית בהקלטת שטח, חדשות ובאולפן טלוויזיה בכל סוגי ההפקות.

ביצוע הקלטות וידאו ושמע בהפקות חוץ, הקניית הידע הדרוש לבחור מיקרופונים מתאימים ואופן מיקומם, הכרה וידע בסיסי של ציוד להפקה. התלמיד ילמד מי הם אנשי הצוות עמם הוא ימצא בקשר הדוק לפני התוכנית ובמהלכה ועד סופה, ולמי יש לו מחויבות סופית בהפקה. התלמיד ילמד להפעיל את כל סוגי הציוד המצוי באולפנים ובשטח.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
4	אקוסטיקה ומושגי יסוד באודיו
4	מיקרופונים
4	אקוסטיקה ומושגי יסוד באודיו

מספר שעות	נושא
3	מיקרופונים
6	הקלטה בציוד נייד מול מצלמה אחת ENG
7	מקדם ההפקה עד ליום הצילום הראשון Pre production
6	שלב ההפקה Production
2	אחרי ההפקה Post Production
4	הפקות באולפן מולטי קמרה EFP
50	התנסות בהקלטה והפקה של שמע
84 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. אקוסטיקה ומושגי יסוד באודיו

- תדר זמן מחזור הרמוניה תדרים עיליים
- תחום שמע
- מעטפת הקול
- מופע הפרשי מופע
- אורך גל
- עוצמת הקול סולם דציבלים אמפליטודה
- מהירות הקול באוויר ובמוצקים.

ב. מיקרופונים

- מבנה המיקרופון והמאפיינים שלו לפי סוגי הממבראנות
- עקומות קליטה של מיקרופונים (OMNIDIRECTIONAL, BIDIRECTIONAL וכד')
- סוגים של מיקרופונים בהתאם לשימוש (מיקרופון דש, GUN MIC, מיקרופון מגע וכד')
- מיקרופונים אלחוטיים
- ציוד היקפי להעמדת מיקרופונים
- טכניקות להקלטה בסטריאו להקלטות אווירה ואפקטים

ג. הקלטה בציוד נייד מול מצלמה אחת ENG

- סקירת סוגי הציוד להקלטות חוץ – לוידיאו ושמע
- סוגי האותות ביציאה ובכניסה של הציוד: מונופוני וסטריאופוני, אנלוגי ודיגיטלי,
- LINE ומיקרופון
- מיקסר שטח לסוגיו
- מכשירי הקלטה דיגיטליים

ד. מקדם ההפקה עד ליום הצילום הראשון - Pre production

- תהליך ההכנות להפקת פס קול
- התסריט והסאונד
- סיור לוקיישן
- ישיבות הפקה
- קונספט בהקלטה ובצילום
- הכנת הסט להקלטה אקוסטית
- בדיקות וכיול הציוד לפני הצילומים
- סנכרון בין תמונה לסאונד בפילם Clever slate

ה. שלב ההפקה Production

- טכניקות להקלטת דיאלוגים
- עבודה עם בום ומיקרופונים
- מערכות יחסים על הסט
- הקלטות דוקומנטאריות
- ניהול ספר ההקלטה ועבודה מול אולפן הפוסט במהלך הצילומים
- הקלטות ללא צילום Wild
- הקלטות אפקטים
- אחסון וגיבוי חומר ההקלטה בסט הצילומים והעברתם לאולפן הפוסט

- המקליט הראשי, בום מן, עוזר המקליט

1. אחרי ההפקה - Post Production

- דגימת הסאונד למחשב עריכת תמונה והעברת החומר להפקה

2. הפקות באולפן מולטי קמרה EFP

- מבנה אולפן טלוויזיה
- חדר קול באולפן טלוויזיה
- מיקסר לשידור
- ציוד עזר באולפן הסאונד
- ציוד הגברה באולפן
- תהליך שידור

3. התנסות בהקלטה והפקה של שמע

- תפעול של פקודות ובקרה של ציוד ההקלטה
- חיווי ואיתור תקלות בציוד ההקלטה
- הפעלה של ערבול שמע ותרגול במדידות שמע
- מעבדת הפעלה של ציוד שמע באולפן
- הפעלה והעמדה של מיקרופונים להקלטות שונות
- ביצוע תהליכי הכנה והקלטה בהפקות בשטח

ספרות מומלצת

עושים סרטים תמר ירון אורי רשף ניסים דיין בהוצאת מפ"ט עמל משרד החינוך.

Weis, E., & Belton, J. (1985). Film sound: Theory and practice. New York: Columbia University Press.

Holman, T. (1997). Sound for film and television. Boston, Mass: Focal Press.

Wyatt, H., & Amyes, T. (2005). Audio post production for television and film: An introduction to technology and techniques. Oxford, [England]: Focal Press.

סרטים מומלצים להקרנה

השיחה/פרנסיס פורד קופולה, אמריקאן גרפיטי/ג'ורג לוקאס, פסיכו/אלפרד היצקוק, הציפורים/אלפרד היצקוק, האזרח קיין/אורסון וולס, מפגשים מהסוג השלישי/סטיבן שפילברג,

הסנדק 1 2 3/קופולה, הקיסר האחרון/ברטולוצי, השור הזועם/סקורסיה, המשרת/ג'וסף לואסי, מלחמת הכוכבים/ג'ורג לוקאס, נהג מונית/סקורסיה, מלאכים בשמי ברלין/וונדרס, פאדרה פאדרונה/האחים טיביאני, אודיסאה בחלל/קובריק, התפוז המכאני/קובריק, קאגמושה/קארסאוה, ראסטי ג'ימס/קופולה, אפוקליפסה עכשיו/קופולה, ברטון פינק/האחים כהן, רוקד עם זאבים/קווין קוסטנר, זהות גנובה/אנטוניוני, יצרים/אנטוניוני, בלייד ראנר/רידלי סקוט, שלום לנצח/אלטמן, ימי גן עדן/מאליק, 7 חטאים/דיוויד פינצ'ר, מטאל ג'אקט/סטנלי קובריק, טראפיק/סטיבן סוטנברג, המבט של אודיסוס/תאו אגלפולוס, המקור/מייקל מאן

3. צילום ותאורה

מקצוע

צילום ותאורה

היקף שעות

168 שעות

מטרה

להקנות לסטודנטים ידע בסיסי (תיאורטי ומעשי), בצילום ווידאו לקולנוע, טלוויזיה, פרסומות, חדשות(הארד ניוז). הכרות עם שפת המדיה והקשר בין אופי הצילום למשמעות הנובעת ממנו (דוקומנטארי ועלילתי). תפקיד הצלם בהפקה, פיתוח אינטואיציה יצירתית אישית ויכולת הקשבה של הצלם בסט. הכרת עקרונות הקומפוזיציה ועיצוב הפריים. כתיבה באור, הכרת האור ותכונותיו, שימוש באור ככלי לביטוי בצילום פרקטי ואמנותי. הקניית ידע טכני מעשי בתפעול תאורה, מצלמות וידאו, שימוש בכלים נלווים (עזרי תאורה עדשות פילטרים גריפ חשמל וכד'). לימוד ותרגול הטכניקות השונות לשליטה בצילום מול המטרות הנדרשות.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
10	האור ומקורותיו
20	בנית תאורה
10	תפעול מצלמת וידאו

מספר שעות	נושא
15	אופטיקה
20	שפת הצילום
93	תרגול והתנסות
168 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. האור ומקורותיו

- סקירת תכונות ומאפייני האור
- הכרת מד האור ומד הצבע והשימוש בהם
- מקורות האור על סוגיו, אור טבעי אור מלאכותי (אור השמש אור פנסים)
- הכרת ציוד תאורה – סוגי מנורות ופנסים והציוד הנלווה אליהן בסט

ב. בנית תאורה

- נוהלי עבודה ושימוש בטיחותי בחשמל (עוצמה גבוהה)
- הכרת הכלים וההגדרות להעמדת תאורה ומיקומה בהתאם למטרות הצילום
- שימוש במסנני האור השונים (צבע ריכוך עוצמה)
- שימוש באמצעי עזר פסיביים (בלנדות מחזירי אור רשתות בולעי אור (
- הכרת מצבי תאורה מיוחדים (chroma key, שחזור סוגי אור באופן מלאכותי)
- כיצד כותבים באור, האור ככלי יצירתי פרקטי ל ביטוי אמנותי
- כווני אור בסיסיים (key back fill)
- כתיבת תוכנית תאורה על גבי פלור פלן, לאולפן וצילומי לוקיישן

ג. תפעול מצלמת וידאו

- טיפול שמירה והחזקה נכונה של מצלמות בשטח ובאחסון
- אחיזת המצלמה ע"י הצלם שימוש בגוף כגריפ. שימוש בסוגי חצובות שונים
- תפעול וטיפול בעדשות
- שימוש נכון בעינית כיוול וכוון מוניטורים
- הכרת התפריט הדיגיטאלי במצלמות מתקדמות הפרמטרים הניתנים לשינוי והשימוש בהם.

ד. אופטיקה

- מבנה ושימוש בעדשה משתנה רבת אלמנטים
- הגדרת: אורך מוקד רוחב עדשה ומשטח המיקוד
- סוגי עדשות נורמטיביות ועדשות מיוחדות (עדשה רחבה, טלסקופית וכד')
- מעבר האור בעדשות שונות השפעות ושימושים לביטוי בצילום (עיוותים, עוצמות)
- תפקיד הצמצם ככלי ביטוי משמעותי וסגנוני בצילום הכרת המבנה ודרך שימוש נכונה ויצירתית
- הקשר בין הצמצם ורוחב עדשה ליצירת שליטה בעומק השדה (- b.g f.g , שטיחות מול עומק, דחיסת מרחקים ומרחב)
- שימוש בפילטרים (פולאריזציה, תיקוני צבע, עוצמות אור, אפקטים, uv)
- התריס (Shutter) במצלמת הוידאו ושימושיו השונים

ה. שפת הצילום – עלילתי, דוקומנטרי, חדשות

- מהו פריים מהו שוט?
- פרוט המונחים הקשורים בגודל האובייקט בפריים (ls-ms-cu וכד')
- סוגי שוטים וזוויות צילום הכרת השימושים בהם בשפה הקולנועית המקובלת ושבירת מוסכמות
- מושגים בקומפוזיציה- המרווחים המקובלים, שמירת כיוון מבט, חוק ה-180 מעלות (talk room ,head room וכד')

- מושג הקיארו סקורו, חלוקת האור בפריים, קונטראסט, שחזור תחושת התלת מימד בעזרת האור
- איזומטריה, שמירה או עיוות פרופורציות ושלמות, ככלי ביטוי דינאמי
- קומפוזיציה משתנה, תנועות מצלמה ועדשה, מעקב אחרי דמות נוף וכו' (pan/ tilt/crane/zoom /dooly/ track וכד').
- שיטות עבודה בהפקות השונות

תרגול והתנסות .1

- תרגול שימוש ונהלי בטיחות בשימוש בחשמל רב עוצמה
- תרגול במדידת אור וצבע מלאכותי וטבעי
- הפעלת יחידת בקרה ושליטה לתאורה (light mixer \דימרים)
- תרגול העמדת תאורה בלוקיישן פנים וחוץ תוך שימוש באביזרי עזר מקובלים
- תרגול בהפעלת מספר סוגי מצלמות וידאו כולל כיוון עינית ומוניטור
- החלפת עדשות במצלמה ותפעולן
- עבודה עם צמצם תרגול מצבים שונים של עומק שדה תוך קישור לסוג העדשה ורוחבה
- הרכבה ותרגול שימוש בפילטרים לעדשות ולתאורה, סוגים שונים ומטרותיהם
- תרגול ביצירת קומפוזיציה נשלטת, יצירתית, תרגול דרכי הבעה שונות בעיצוב פריים
- תרגול שליטה ב w.b ככלי ביטוי בצילום
- תרגול אופי הצילום בז'אנרים השונים ולמטרות השונות במדיה (עלילתי דוקומנטרי חדשות כתבות אירועים וכד')
- איתור תקלות ותיקונם.

ספרות מומלצת

American cinematography video Manuel / the ASC Press . Hollywood. CA
 THE TECHNIQUE OF TELEVISION CAMERAMAN /BY PETER JONES /FOCAL
 PRESS MEDIA MANUALS
 MOTION PICTURE CAMERA & LIGHTING EQUIPMENT / BY DAVID W.
 SAMUELSON /MEDIA MANUALS /FOCAL PRESS
 DIGITAL VIDEO CAMERAWORK /BY PETER WARD

VISUAL EFFECT FOR FILM AND TELEVISION /BY MITCH MITCHELL
VIDEO CAMERA TECHNIQUES /BY GERALD MILLERSON
THE TECHNIQUE OF LIGHTING FOR TV AND MOTION PICTURE / BY GERALD
MILLERSON
DREAM GEAR /BY CATHERINE LORENZE
HIGH DEFINITION AND 24P CINEMATOGRAPHY / BY PAUL WHEELER
PICTURE COMPOSITION / BY PETER WARD
SET LIGHTING TECHNICIANS HANDBOOK / BY HARRY C. BOX
MASTEROF LIGHT / BY SCHAEFER AND SALVATO / UNIVERSITY OF
CALIFORNIA PRESS

ספר הווידאו \ אהרון אקסלרוד \ הוצאת דיונון-אונ' ת"א
עיצוב האור והצל \ רוני פרידמן \ שני
וידאו כיצד זה פועל \ רוני פרידמן \ עולם הצילום והווידאו
וידאו בעולם הדיגיטלי \ רוני פרידמן \ שני
וידאו בגובה העיניים \ רוני פרידמן \ שני
הערות על הסינמטוגרף \ רובר ברסון \ כרמל ירושלים
אדם עם מצלמה \ נסטור אלמנדרוס \ מסדה
תאורת במה \ דן רדלר \ כנרת
אמנות התיעוד החזותי \ אילך רוזנטל \ האוניברסיטה הפתוחה

4. עריכה- הפעלה

ותוכנות

מקצוע

עריכה, הפעלה ותוכנות

היקף שעות

70 שעות

מטרה

מטרתו של קורס זה הוא להכשיר עורכי וידאו מנוסים ומיומנים, בהפעלת תוכנות עריכה תוך פיתוח ידע, שליטה ומיומנות על מנת שיוכלו להפיק את מירב התועלת מכלי העריכה הפועלים בתעשייה. בתום לימודיהם יוכלו העורכים להשתלב בחברות הפקה ובגופים המשדרים לטלוויזיה כעורכי סרטים עלילתיים, דוקומנטרים ופרסומיים, תוך הכרת מערכת עריכה עם דגש על תוכנת ה-AVID, התכנה השלטת והמורכבת הקיימת כיום בתעשייה.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
2	תפעול מחשב כללי
6	הכרת תכנת ה-AVID, פתיחת פרויקט, עריכה בסיסית ומונחי יסוד
14	כלי עבודה ב-AVID
6	כותרות ועבודה עם ערוצי אלפא
4	הכרת אפקטים בסיסיים
3	הכנת סרט לאון ליין

מספר שעות	נושא
5	ייצוא קובץ סופי
30	תרגול
70 שעות	סה"כ

* התוכנית המוצעת מתייחסת לתוכנת Avid, בהנחה שהיא קיימת כמעט בכל מוסד לימוד.

ניתן להחיל את הנושאים המרכזיים של התוכנית גם על תוכנות אחרות.

פירוט נושאי הלימוד

א. תפעול מחשב כללי

יישור קו בהכרה בסיסית של מערכת ההפעלה.

ב. הכרת תכנת ה-AVID, פתיחת פרויקט, עריכה בסיסית ומונחי יסוד

- שוט
- קאט
- פרויקט
- בין
- קליפ
- סיקוונס
- טיים-ליין
- דיזולב
- סופראימפוז
- פייד אין/אאוט
- לוגינג
- סינק
- דגימה
- קיי-פריים
- רינדור
- אוף-ליין/און-ליין וכו'.

ג. כלי עבודה ב-AVID

- הכרה ותרגול של ייבוא וייצוא סוגי קבצים שונים
 - סוגי רינדור ב-Avid
 - טרים, סוגיו וצורת העבודה עם כלי זה
- ד. הכרת פורמטי העבודה השונים בעבודה במערכת העריכה, תוך שימת דגש בכל הנוגע לקבצים המשתנים

ה. כותרות ועבודה עם ערוצי אלפא וקיי

ו. הכרת אפקטים בסיסיים

- מהירות, פריז, כותרות ועוד
- עבודה בסיקוונס רב ערוצי- בתמונה ובקול

ז. הכנת סרט לאון-ליין

כללים ושלבי הכנה בעבודה והכנת הסרט לאון ליין

ח. ייצוא קובץ סופי

הכנת מוצרים סופיים הורדה באיכויות שונות למטרות שונות.

ט. תרגול

הקורס הוא קורס מעשי ומלווה בתרגול ולמידה. בנוסף לשעות התרגול בקורס זה, יש להקצות זמן לתרגול כחלק ממשימות של תרגולי העריכה הרעיונית או של קורסים אחרים.

ספרות מומלצת

חוברות הפעלה של התוכנות השונות.

5. עריכה- תיאוריה

ויישום

מקצוע

עריכה, תיאוריה ויישום

היקף שעות

168 שעות

מטרה

מטרתו של הקורס ללמד את התפקידים העיקריים ואת הטכניקות המרכזיות בעולם עריכת הסרטים, ללמד מונחי יסוד בעריכה, עקרונות מנחים בתיאוריה של העריכה וסגנונות עריכה שונים. וכן ללמד כיצד בעזרת טכניקות של עריכה ניתן ליצור משמעות ותוכן בסרטים ובתוכניות טלוויזיה. בעזרת הידע הנרכש, הקורס יכשיר עורכי וידאו מנוסים ומיומנים, שבתום לימודיהם יוכלו להשתלב בחברות הפקה ובגופים המשדרים לטלוויזיה, כעורכי סרטים עלילתיים, דוקומנטרים ופרסומיים.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
4	מהות העריכה ומונחי יסוד

מספר שעות	נושא
4	בניית עלילה
15	חוקי עריכה תיאורטיים
15	סוגי עריכה
10	יצירת משמעויות ומניפולציות בעריכה
15	פס הקול בעריכה
20	תהליכי עבודה בעריכת חדשות וסרטים עלילתיים ודוקומנטריים
20	צפייה בסרטים בנושאי הלימוד השונים
65	תרגול בעריכה
168 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מהות העריכה ומונחי יסוד

- הכרת המונח עריכה, חיבור וחיתוך בין שוטים
- הכרת מונחי יסוד בעריכה- חומר גלם, קאט, נקודות מבט, אינטר קאט, לוגינג, ראף קאט, פיין קאט, אסטאבליש, וויס אובר וכו'..

ב. בניית עלילה

- בניית עלילה מתפתחת בציר זמן ובקצב מתאים
 - זמן קולנועי
- זמן מלאכותי
 - מניפולציות בזמן קולנועי
 - קצב פנימי
 - קצב חיצוני

ג. חוקי עריכה תיאורטיים

- נקודות מבט
- חוק 180 מעלות
- חוק 30 מעלות
- ג'אמפ קאט

- המשכיות
- חיתוך בתנועה

ד. סוגי עריכה

- לימוד, צפייה ותרגול של סוגי העריכה
- עריכה קלאסית
- מבנה של עריכה קלאסית על פי משנתו של גריפית
 - חוקיות בעריכה קלאסית
 - חלוקת הסצנה לשוטים
 - ביטול אחדות הזמן והמקום
 - חוקיות בנית השוטים בסצנה עצמה
 - שליטה בזמן
- עריכה מקבילה- שימוש וככלי עבודה בחיבור קונספטואלי בין סצנות הנחתכות במקביל.
 - קצב ומבנה בעריכה מקבילה
 - תפקידו ושימוש של סאונד בעריכה מקבילה
- מונטאז'
 - המונטאז' הסובייטי- עריכה פסיכולוגית העושה מניפולציה רגשית על הצופה
 - סדנת קולשוב-ניסיונות בעריכה, מעבדת ניסויים וניתוח מרכיבים פסיכולוגיים של שוטים (ניסיונות עם שחקנים וחיבור שוטים ליצירת רגש)
 - גיאוגרפיה יצירתית
 - סרגיי אייזנשטיין- מונטאז' דיאלקטי- התנגשות קונפליקט וניגוד
 - וודסלב פודבקיין- מונטאז' קונסטרוקטיבי- מבנה של נדבך על נדבך

ה. יצירת משמעויות ומניפולציות בעריכה

- שימוש באפקטים ובקצב העריכה לחיזוק הדרמה
- יצירת משמעויות בעריכה והתאמת סגנון העריכה לתוכן וסוג הסרט
- מניפולציה בעריכה תוך שימוש בתמונה, בקול ובשילוב ביניהם

1. פס הקול בעריכה

- הכרת החשיבות והשימוש בפס הקול בעריכה
- דיאלוג
- קריינות
- מוסיקה
- אפקטים
- יחסים בין הקול והתמונה בסרט- הרמוניה, ניגודיות, תזמון, קצב

2. תהליכי עבודה בעריכת סרטים חדשות ועלילתיים ודוקומנטריים

סרט עלילתי:

- קריאת תסריט
- צפייה בחומר גלם ורשימת לוגינג
- כיסוי סצנה, זוויות צילום
- איכות וסגנון הצילום
- איכות השוטים וארגון בעולם הסרט
- איכות המשחק ובחירת הטייקים הטובים
- אסמבלניג
- עריכת ראפ קאט
- עריכת פיין קאט
- הכנה לאון ליין
- הכנה לעריכה לקראת מהדורה
- עריכת כתבות יומיות
- עריכת כתבות מגזין

סרט דוקומנטרי:

- צפייה ורישום
- לוגינג ובחירות דגימה
- כתיבת טקסטים
- מקראה- קריאת הטקסטים
- תסריט עבודה
- אסמבל ראשוני
- ראפ קאט ראשון
- ראפ קאט שני

- קריינות ובחירת מוזיקה
- פיין קאט
- הכנה לאון ליין

ח. צפייה בסרטים בנושאי הלימוד השונים

- במסגרת הקורס מומלץ לקיים צפייה מודרכת בקטעי סרטים ובסרטים באורך מלא תוך כדי ניתוח המרכיבים בסצנות השונות וניתוח העריכה- מבנה, סגנון, קצב וכד' (מצ"ב רשימת סרטים מומלצת).

ט. תרגול בעריכה

- בכל אחד מנושאי השיעור מומלץ לקיים תרגול מובנה של התלמידים ולהקדיש זמן לביקורת עבודות וניתוח במהלך השיעורים השונים. אופי ומבנה התרגילים פתוח לשיקולי המגמות והמרצים השונים.

ספרות מומלצת

אילן אבישר, אומנות הסרט, הטכניקה והפואטיקה של המבע הקולנועי
 הלגה קלר, עולם בדים, אלן רוזנטל, אומנות התיעוד החזותי
 דוני ורט, מאיר שניצר, סרגיי אייזנשטיין (מתוך הסדרה "בימאים נבחרים"
 בעריכת ניסים דיין)
 תמר ירון, עריכת סרטים. ג'ראלד מאסט, ברוס קוויין, קיצור תולדות הקולנוע,
 כרכים א-ו-ב'.
 ג'אנטי לואיס, להבין סרטים. תמר ירון, אורי רשף ניסים דיין, עושים סרטים
 בהוצאת מפ"ט עמל משרד החינוך.

סרטים מומלצים

אוניית הקרב פוטיומקין/ סרגיי אייזנשטיין, הולדת אומה/א.ו. גריפית, אמריקאן גרפיטי/ג'ורג לוקאס, פסיכו/אלפרד היצקוק, הציפורים/אלפרד היצקוק, האזרח קיין/אורסון וולס, מפגשים מהסוג השלישי/סטיבן שפילברג, הבוגר/מייק ניקולס, היו זמנים באמריקאה/סרג'יו ליאונה, הטוב הרע והמכוער/סרג'יו ליאונה, הסנדק (הטרילוגיה)/קופולה, מועדון הכותנה/ קופולה, אחד מהלב/קופולה, ראסטי ג'ימס/קופולה, אפוקליפסה עכשיו/קופולה, הקיסר האחרון/ ברטולוצי, השור הזועם/סקורסיה, נהג מונית/סקורסיה, מלאכים בשמי ברלין/וונדרס, פאדרה פאדרונה/האחים טיביאני, אודיסאה בחלל/קובריק, התפוז המכאני/קובריק, ברטון פינק/האחים כהן, רוקד עם זאבים/קווין קוסטנר, זהות גנובה/אנטוניוני, יצרים/אנטוניוני, בלייד ראנר/רידלי סקוט, שלום לנצח/אלטמן, הבלתי משוחדים/בריאן דה פלמה, ברלין סימפוניה של עיר/וולטר רוטמן, נאנוק של הצפון/רוברט פלהרטי, ניצחון הרצון/לני ריפנשטל, אולימפיה אחוות העמים/לני ריפנשטל.

6. אפטר אפקט

מקצוע

אפטר אפקט

היקף השעות

70

מטרה

קורס מקיף בתוכנת After Effects של חברת Adobe. תוכנת After Effects היא תוכנת הדגל בתחום העריכה, עיצוב בתנועה ואפקטים ויזואליים והינה תוכנת האפקטים השולטת בתעשיית הקולנוע, הטלוויזיה והאנימציה. קורס זה יכשיר את הסטודנטים בתחום האפקטים המיוחדים וירחיב את ארגז הכלים הנרכש עד כה.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
10	מושגי יסוד
15	שקיפויות ומסכות
15	כלים וטכניקות מתקדמות
30	תרגול
70 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מושגי יסוד

- יצירת פרוייקט באמצעות שימוש נכון בקומפוזיציות ושכבות

- יצירת קליפ Bullet Time
- KeyFrames
- ייצוא מושכל של הפרוייקט לקובץ וידאו, על פי מטרה מוגדרת מראש

ב. שקיפויות ומסיכות

- עבודה עם מסיכות על וידאו, תמונות ואלמנטים גרפיים
- שימוש מתקדם בשכבות שכנות ליצירת שקיפויות מתקדמות
- שילוב והנפשה של כלי השקיפויות בטכניקות סטנדרטיות בתעשייה

ג. כלים וטכניקות מתקדמות

- שימוש באפקטים לשינוי מראה השכבות
- מבוא לתכנות ואנימציה אוטומטית
- כלי המלל - יצירת מלל בתנועה, כולל תמיכה בעברית
- איזורים "שקופים" וקסמו של המסך הירוק ((Green Screen
- התאמת הגרפיקה לווידאו בתנועה באמצעות מנועי העקיבה
- תלת-מימד - עבודה עם מצלמות, תאורה והנפשה

7. עיצוב תמונה

ואון ליין

מקצוע

עיצוב תמונה ועריכת און ליין

היקף שעות

70 שעות

מטרה

נותן כלים מקצועיים להתמודדות עם שלב ה - Online, ביצוע תיקוני צבע, מציאת המראה הנכון והקניית מראה אחיד לסצנה ולסרט. קורס זה מקנה את הידע, הכלים ותהליכי העבודה הנכונים כדי להבין את עולם ה Online ותיקוני הצבע, ולהיות מסוגלים להשתלב ולעסוק בו. קורס זה ייערך על תוכנת דה וינצ'י, מהתוכנות המתקדמות בשוק לעריכת און ליין ובעלת גרסה חינמית איכותית המאפשרת לסטודנט תרגול גם מחוץ למכללה.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
8	מבוא ותאוריות
4	עריכה
20	תיקוני צבע

מספר שעות	נושא
10	אפקטים
4	ייצוא
24	תרגול
70 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מבוא ותאוריות

- מבוא לתוכנה וממשק, איך מכניסים חומרים, פרויקטים ורפרנסים פנימה, ניהול מדיה, ניהול פרויקטים, הגדרות משתמש והגדרות פרוייקט, עבודה ב XML ו AAF, עבודה מפרמייר, מאביד ומפיינל קאט, איך מכינים פרויקט לאון ליין.
- מושגי יסוד באור וצבע.

ב. עריכה בדה וינצ'י

- כלי טיימליין, טכניקות עריכה, שיטות עבודה, בדיקת סיקוונסים, אפקטים מתוכנות עריכה ושיחזור שלהם, מהירויות, שינויי גודל והנפשות בסיסיות.

ג. תיקוני צבע

- תיקוני צבעים, און ליין? קריאת סקופים, טווח דינמי ולבלינג של לומה, קונטרסטים, איזונים, עבודה בכלים שונים להשגת תוצאות דומות, עבודה בגלגלי צבע, עבודה בעמודות RGB, עבודה ב CURVES, עבודה בסליידרים, תיקוני בסיס מתקדמים
- הפרדות צבעים בסיס, מסיכות, מסיכות ועקיבה, מסיכות מתקדם - משולבות, הפרדה בדגימה, מבוא ללוקים וגריידינג, מבוא לעבודה בלוג, מבוא לניקוי רעשים.

ד. אפקטים

- אפקטים של טיימליין מול אפקטים של צבע, מבחר אפקטים שימושיים מתוך רשימת האפקטים של דה וינצ'י וביניהם כלי טקסטורה, נראות, תיקון פגמים מפיקסלים מתים ועד banding פליירים. מבוא לעבודת גרין וחיתוך בדה וינצ'י.

ה. ייצוא

- קונטיינר, תהליכי יצוא בסיסיים, תהליכי יצוא מתקדמים, סגירת פרויקט.

8. מקצועות הסט

מקצוע

מקצועות הסט

היקף שעות

84 שעות

מטרה

מטרתו של קורס זה היא להביא את התלמידים לכדי ידע והתנסות מעשית בתפקידי הסט אשר אינם נלמדים במוסדות השונים וביניהם, עוזר הבמאי הראשון, המפיק בפועל, ניהול תסריט, סקאוטר, מלהקת. הקורס ילווה בתרגולת עצמאית של התלמידים על תסריטים קיימים ועל סטים שיוקמו להדגמה והמחשה. הקורס יתקיים במתכונת של אנשי מקצוע מתחלפים ויקנה לסטודנטים ניסיון במקצועות מבוקשים בתעשייה.

נושאי לימוד עיקריים

מספר שעות	נושא
12	ע.במאי
12	מפיק בפועל
12	ניהול תסריט
12	סקאוטר
12	ליהוק
24	תרגול מעשי והתנסות
84 שעות	סה"כ

9. הפקה: מפיק יוזם

מקצוע

הפקה: מפיק יוזם

היקף שעות

42 שעות

מטרה

מטרת הקורס הן לתת רקע כללי ומושגי יסוד הקשורים להפקה קולנועית, לסקור את תהליך ההפקה משלב הרעיון הראשוני ועד להפצת הסרט הגמור. בנוסף כולל הקורס נושאים כגון: המפיק היוזם, מיפוי הקרנות התומכות ביצירה קולנועית, רגולציה וחוק. במסגרת השלבים הטכניים תילמד קריאת תסריט ומתן הערכה ראשונית, פרוק תסריט (ברייק דאון), הכנת תקציב, הכנת לוח צילומים (בורד) והכנת תיק הפקה, איוש אנשי צוות, היררכיה, תקציב והתמודדות עם בעיות. בהמשך יוצגו בפני התלמידים הכוחות ההפקתיים והכלכליים הפועלים בתחום הפקות הקולנוע והטלוויזיה בארץ. יוצגו מנגנוני הפיקוח הממלכתיים ואופן הפעולה של הקרנות הציבוריות והפרטיות הפועלות מכוח חוק הקולנוע. לשם כך יתוארו הגופים הממלכתיים העוסקים בתמיכה בסרטים עלילתיים ודוקומנטאריים ותתוארנה מערכות השידור בערוצי הטלוויזיה השונים. כן יאותרו מנהלי המחלקות האחראים על יזום ופיתוח פרויקטים. יוקדש זמן לקופרודוקציות עם מדינות העולם ויסקרו הסכמי הקופרודוקציה שיש למדינת ישראל עם המדינות השונות.

נושאי לימוד מרכזיים

הפקה

מספר שעות	נושא
2	מבוא להפקה – מהו מפיק ומה תפקידו
2	קריאת תסריט וניתוח להפקה
4	תקציב וברייק דאון תקציבי
2	ברייק דאון צילומים
2	יחסי במאי מפיק
2	צילומים וניהול סט
2	עבודת מפיק בפוסט פרודקשן
1	סגירת סרט- מעבדות און ליין וסאונד
1	שיווק והפצה
4	הפקה בטלוויזיה וברשת שידור
12	יזמות
8	תרגול – פירוק תסריט, תקציב לוח צילומים ובניית תיקי הפקה
42 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

הפקה

א. מבוא להפקה

- מפיק - תפקיד, סמכויות, היררכיה
- ניהול הפקה
- מפיק בפועל.

ב. קריאת תסריט וניתוח להפקה

- כיצד קוראים תסריט מנקודת ראות של מפיק:
- מה חשוב לדעת

- על מה צריך לתת את הדעת בתסריט
- כיצד בוחנים אם רעיון טוב לסרט או סדרה?
- מה השיקולים העומדים בפני מפיק ע"מ לאשר תסריט ליציאה להפקה.

ג. תקציב וברייק דאון תקציבי

- שיקולים ביצירת ברייק דאון
- הכנת תיק הפקה
- כיצד כותבים ברייק דאון.
- הכנת ONE LINER - כיצד מפרקים תסריט ל one liner
- בניית תקציב להפקה- חיפוש מקורות מימון
- טכניקות להוזלת עלויות של ציוד, והשגת חסויות
- חוזים בברטר או בדיפר (לוקיישנים, צוות, שחקנים)
- עבודה על סרטים בתקציב נמוך- כיצד מוזילים עלויות
- תקציב מעל ומתחת לקו
- טופ שיט תקציבי.

ד. ברייק דאון צילומים

- עבודה מול רשויות- עירייה משטרה, נתב"ג ועוד- אישורים ונהלים
- גיוס צוות, עבודה מול הצוות, חוזי עבודה, עבודה מול איגודי העובדים
- בחירת לוקיישנים וסיורי לוקיישן

ה. יחסי במאי מפיק

- יחסי גומלין ומערכת היחסים בין מפיק לבמאי
- אחריות תקציבית מול אחריות אומנותית
- מכלול השיקולים התקציביים של המפיק מול רצונות הבמאי
- מי המחליט ותחומי אחריות.

ו. צילומים וניהול סט

- ניהול סט- אחריות והיררכיה, סדר ומשמעת בצילומים
- פתרון בעיות על הסט (בלתי צפוי, חריגה מהתקציב ועוד)
- שמירה על סדר הצילומים.

ז. עבודת מפיק בפוסט פרודקשן

- תפקיד ואחריות המפיק בפוסט פרודקשן
- שיקולי עריכה ואחריות והחלטות תקציביות ואומנותיות

ח. סגירת הסרט

- מעבדות פיתוח הדפסת עותקי פילם
- עריכת סאונד ומיקס סאונד
- שיווק והפצה, בארץ ובחו"ל.

ט. הפקה בטלוויזיה וברשת שידור

- ההבדל בין הפקה עצמאית (פיצ'ר) לקולנוע לבין הפקה בטלוויזיה
- ז'אנרים בטלוויזיה (סרטים וסדרות דרמה, סדרות דוקומנטריות, שעשועונים, ריאליטי, אקטואליה) ואופן הפקתם.
- ההבדל בין עבודתו של המפיק בטלוויזיה לבין הפקת קולנוע.

י. תרגול – פירוק תסריט ובניית תיקי הפקה

- במסגרת הקורס יש לתרגל בניית תיקי הפקה הכוללים ברייק דאון, תקציב ולוח צילומים, פירוק תסריט, ONE LINER (אפשר לעבוד על תסריטים קיימים או לעבוד על תסריטים של התלמידים).

יא. הפקה יוזמת

- מהי יזמות?
- מהו מפיק יוזם?
- מנגנוני העבודה של מפיק יוזם, תחומי אחריות
- דרכי עבודה וגיוס צוות להפקה
- רכישת אופציות וזכויות.

הערות והמלצות

- במסגרת הקורס מומלץ לקיים מפגשים והרצאות אורח עם מנהלי הקרנות השונים ומנהלי מחלקות דרמה ודוקומנטארי בערוצי השידור השונים.
- מומלץ לבקר בסט קולנועי אחד ובסט טלוויזיוני אחד.
- באתר של קרן הקולנוע הישראלי ניתן למצוא את כל סוגי הטפסים הנדרשים להפקה, דוגמאות לחוזים בין מפיק לאנשי מקצועי שונים וכן קישורים לגופים וקרנות הקשורים לתחום הקולנוע.

10. בימוי והפקת אולפן

מקצוע

הפקה ובימוי אולפן טלוויזיה

היקף שעות

112 שעות

מטרה

שיעור מעשי, שבמסגרתו יכירו התלמידים את מבנה האולפן, הציוד הנמצא בו, דרכי פעולתו, והדרך בה ניתן להפיק בעזרתו תוכניות טלוויזיה מסוגים שונים, כגון: וידאו קליפים, תוכניות אירוח, דרמות, מגאזינים שונים ועוד. במהלך הקורס יכירו התלמידים את עבודת כל בעלי התפקידים באולפן טלוויזיה (במאי, צלם, נתב, מנהל אולפן, תפאורן, מקליט, עוזר במאי, תאורן, מפיק ועוד), את ההיררכיה ויחסי הגומלין המתקיימים בניהם, ואת האופן בו מתנהל האולפן על פי היררכיה זו. התלמידים ימלאו ברוטציה את כל התפקידים באולפן, וילמדו להכיר בדרך זו את ייחודה של עבודת המולטי קאמרה.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
3	מולטי קמרה לעומת סינגל קמרה
4	הכרת אולפן הטלוויזיה (כולל ניידת שידור)
4	תאורת אולפן הטלוויזיה
7	חדר בקרה

מספר שעות	נושא
2	חדר קול
4	הפקה
4	בימוי מולטי-קמרה
8	הדגמת ראיון אולפן
10	תרגיל מגזין מורכב / חדשות
5	הכרת הסוגות (ז'אנרים)
26	קליפ מוסיקלי
5	אפקטים באולפן טלוויזיה
26	עבודת גמר
4	התעשייה – סקירה והתפתחות המדיה
112 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מולטי קמרה לעומת סינגל קמרה

- הרצאת פתיחה: מבנה הקורס, פרויקט גמר
- מולטי קמרה - למה?
- סינגל לעומת מולטי
- מבנה סכמתי ותפקידים.

ב. הכרת אולפן הטלוויזיה (כולל ניידת שידור)

- פלור
- ציקלורמה
- מצלמות, ידיות פוקוס וזום
- פדסטלים
- חיבורים (patch panel)
- חשמל
- מוניטורים
- אינטרקום
- תפקידים : מנהל במה, צלם, תאורן, איש קול.

ג. תאורת אולפן הטלוויזיה

- סוגי פנסים
- בטיחות
- תכנון והפעלה
- דימרים
- מחשב תאורה
- סטים ואפקטים.

ד. חדר בקרה

- שולחן ניתוב
- כותרות (C.G)
- בקרת תמונה (C.C.U)
- אינטרקום
- מוניטורים
- עמדת V.T.R
- תפקידים: בימאי, ע.בימאי, נתב תמונה, כותרות, הקלטה ומפיק.

ה. חדר קול

- קונסולה
- מוניטורים
- מיקרופונים

ו. הפקה

- אחריות כוללת
- קדם-הפקה (pre-prod) - צורך, תקציב, צוות, ישיבת הפקה, תכנון, תיק הפקה, לויז
- PROהקמת סט, הסעות, קופה קטנה, אוכל, חומר גלם, אישור C.G, פירוק סט, מסטר
- POST PRO עריכה, צפייה ואישור, קשר עם גוף משדר.

ז. בימוי מולטי-קמרה

- ההבדל בבימוי בין מולטי לסינגל
- פקודות/הוראות בימוי
- שליטה במערכת, מעברים: DISSOLVE, TAKE, חיתוך לתנועה או צליל, INSERT, FADE-OUT, FADE-IN, SUPER REACTION (כותרת או

אפקט), WIPE, SPLIT, קומפוזיציה, תנועת מצלמה, אפקטים (כרומה-קי ודיגיטל), אחריות כוללת.

ח. הדגמת ראיון אולפן

- (מנחה + אורח) - סבב של שלושה תרגילים.
- שימוש בשלוש מצלמות
- כולל פתיח וסיום
- שימוש במוסיקה וכותרות
- סיכום תפקידים: צפייה וניתוח עבודות, הסבר תפקידים.
- הכנות לתרגיל מגזין מורכב.

ט. תרגיל מגזין מורכב / חדשות

- טקסט כתוב (טלפרומפטר)
- שילוב מרואיינים וכתבות (V.T.R)
- לייף-אפ
- תסריט
- שילוב מוסיקה
- V/O
- גרפיקה (CAPTION) וכותרות.

י. הכרת הסוגות (ז'אנרים)

- טוק-שואו
- דרמה
- סיטקום
- ספורט
- קליפ מוסיקלי
- בידור
- הצגה/תיעוד אירוע
- בימתי, שעשועון, חדשות, טכניקות שידור.

יא. קליפ מוסיקלי

- צפייה וניתוח
- תסריט, כרטיס מצלמה, פלי-בק או חי, תפאורה ותאורה
- בחירת פרויקטים וצוותים

- צילום קליפים נבחרים (ארבעה ימי אולפן מוקדשים לצילום לפחות שלושה קליפים כולל חילופי תפקידים)
- צפייה וניתוח עבודת קליפ.

י.ב. "אפקטים"

- "כרומה-קי"
- אפקטים דיגיטאליים

י.ג. פרויקט גמר

- בחירת פרויקט גמר: ישיבת הפקה מסכמת
- צילום עבודות גמר: שלושה/ארבעה ימי אולפן מוקדשים לצילום עבודות גמר
- צפייה וניתוח עבודות גמר.

י.ד. התעשייה – סקירה והתפתחות המדיה

- סקירת ה"תעשייה" מצב תעשיית הקולנוע והטלוויזיה בארץ ובעולם.
- התפתחות ושינויים במדיה ובתעשייה "NEW MEDIA" סלולר אינטרנט, טלוויזיה ווירטואלית ודיגיטאלית.

11. תסריטאות

מקצוע

תסריטאות ותחקיר (עלילתי)

היקף שעות

154 שעות

מטרה

מטרת הקורס להקנות לתלמידים הכרות וידע בסיסיים בכתיבת תסריט.

במטרה להביאם לכתיבת תסריט עלילתי לסרט גמר באופן המקצועי ביותר.

הלימוד יחל מהיסודות הבסיסיים ויתפתח דרך עיצוב דמויות, תוך אפיון המרכיבים התמאטיים, הצורניים והנרטיביים שבו. הכרת המבנה הדרמטי בן שלוש המערכות על פי הפואטיקה של אריסטו, ניתוח והבנת מושגים כגון אירוע מחולל, נקודות מפנה, קתרזיס, שיא התרה, היפוך שינוי ועוד.

הכרת מבניים עלילתיים שאינם בנויים על פי הפורמט הקלאסי כגון עלילות שאינן ליניאריות, והתנסות באדפטציה של סיפורים קצרים לקולנוע ולטלוויזיה.

נושאי לימוד מרכזיים

הקורס מחולק לארבעה סמסטרים. לפיכך, כל מכללה תחלק את השיעורים בהתאם לנושאים המוצעים בקורס.

מספר שעות	נושא
6	מהו תסריט

מספר שעות	נושא
6	הסיפור על פי אריסטו
6	תהליכי עבודה
4	כיצד ניגשים לכתיבה
12	סינופסיס, טריטמנט
4	פורמט כתיבת תסריט
6	מודל לתסריט טרום סרט
12	דמות וגיבור, פרוטגוניסט ואנטגוניסט
12	קונפליקט
12	דיאלוגים
6	וריאציות על הסיפור הקלאסי
12	מבנים של עלילות ליניאריות ולא ליניאריות
12	אדפטציה
44	תרגול והתנסות מעשית
154 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מהו תסריט?

- השוני בין תסריט לסיפורת
- המבנה הקלאסי של תסריט- התחלה אמצע וסוף.

ב. הסיפור ע"פ אריסטו

חוקיות הסיפור שכפי שנקבע על ידי אריסטו

ג. תהליכי עבודה

- תחקיר ואיסוף חומר
- עיבוד החומר המחקרי והפיכתו לחומר נרטיבי
- סוגים שונים של סיפורים
- מבנים נרטיביים

ד. כיצד ניגשים לכתיבה?

- בחירת רעיון לסרט- מהו רעיון טוב
- פיתוח הרעיון: כתיבת תקציר של הרעיון

- שלבים ראשוניים בכתיבת התסריט

ה. סינופסיס-טריטמנט

- סינופסיס- חצי עמוד עד עמוד של הרעיון מרכזי במונחי התחלה אמצע וסוף- מרתק ככל האפשר, שיווקי ככל האפשר.
- טריטמנט- פיתוח הרעיון המרכזי בצורת סיפור, או בצורת סצנות, ללא דיאלוגים, רק קצב התקדמות העלילה. שלב חשוב לכותב לפני כתיבת התסריט.

ו. פורמט כתיבת תסריט

מומלץ דף הנחיות של קרן הקולנוע

- פיתוח הטריטמנט לתסריט הכולל דיאלוגים, עבודה על פי דראפטים
- חלוקה לסצנות
- תיאור המיקום והזמן
- עיצוב - דיאלוגים ממורכזים, מספור סצנות, מספור עמודים
- כתיבה בזמן הווה.

ז. מודל לתסריט טרום סרט

- צורך (מודע או לא מודע)- סיפור עבר
- בעיה- קונטקסט
- רצון- מטרה
- מהו אירוע מחולל?
- פיתוח האירוע מחולל- הופך צורך למטרה.

ח. דמות וגיבור – פרוטגוניסט ואנטגוניסט

- המשימה הראשונה של הכותב = הגדרת הגיבור
- מתנגד לגיבור- האנטגוניסט, שעומו מגיע הגיבור למאבק הסופי.
- גיבור: מטרה- מכשולים – הצלחה או כישלון
- גיבור- מניע את העלילה, או שמונע על ידה, עובר שינוי, עובר תובנה.
- גיבור מובל ע"י המטרה שלו, בדרך להשיג את המטרה צריך לשים לו מכשולים, עכבות, פחדים, האמורים להפריע לגיבור להגיע למטרתו.
- שינוי שעובר הגיבור.
- אמניספציה.
- התבגרות.
- התהפכות.

- השינוי על פי אריסטו – משהו פנימי שקורה לגיבור (שינוי פנימי שהגיבור עובר)
- תובנה: משהו שהגיבור מתוודע אליו בתוך עצמו. התוודעות לצורך לא מודע. סיפור נבחן באם חל שנוי בגיבור ואם חל שינוי הוא ברמת התובנה של הגיבור.
- דמות עם סיפור עבר- היסטוריה של הדמות.
- דמות חיה- העולם של הדמות.
- הגדרת הדמות, מה החסכים שלה או הבעיה שלה.
- תשובה נסיבתית- משהו מאיים על הדמות, מה?

ט. קונפליקט

- התנגשות של שני ערכים.
- הקונפליקט שווה כשיש שני ערכים שווים, ערכים צריכים להתנגש.
- מבנה של קונפליקטים- פנימי וחיצוני.

י. דיאלוגים

- כללים לבניית דיאלוג - תמציתיות, דיוק, קידום העלילה
- משפטים קצרים ברורים, ללא תיאורים מפרכים
- חילופי דברים מהירים
- כתיבת דיאלוג בסוף
- תיאור ויזואלי
- לתת לדמויות לבצע מעשים על חשבון הדיבור

יא. וריאציות על הסיפור הקלאסי

- **הסיפור המיתולוגי ומאפייניו**
- סיפור מעגלי שבד"כ יש בו מסע פיזי ומסתיים במקום ממנו התחיל.
- לגיבור חפץ, לחפץ יש כוחות הצמודים אליו, התפקיד של החפץ לאפיין את הגיבור.
- התובנה של הגיבור היא לגבי כוח או תכונה או יכולת שהיו בו מאז ומעולם, אך לא היה מודע אליהם.
- הפתרונות של הסיפור המיתולוגי ברמת הגורל והאלים, כל מאפיין

צריך להיות

כחולשה וככוח.

- סיפורים של טובים ורעים מוחלטים.

- סיפורים שהכוח בא מהעובדה שהגיבור בעל תובנה על החברה

שבה הוא חי.

- בסיפור המיתולוגי יש אלמנט של ירידה לשאול, או מפגש עם המוות

• **סיפורי אגדה ומאפייניהם**

- סיפור קומפקטי- מציג את הבעיה של הגיבור כמעט במשפט

הראשון- מציג את

החסך במהירות.

- יש טובים ורעים מוחלטים.

- הרצון והפתרון חלשים ביותר.

- יש אלמנט של פשטנות.

- הגדרת הגיבור על דרך ההשוואה לאחרים.

- יש חפצים אך ללא כוח.

- לגיבור יש בן ברית, בדרך-כלל יועץ זקן או איש חכם, שמחזיק מידע

או כוח

שיכול לו

- אגדה מתרחשת בתוך המשפחה, גם הרע האבסולוטי הוא לא זר

לגיבור.

• **הדרמה המודרנית ומאפייניה**

- קונפליקט מאוד אינטימי, לא אויבים זרים. שני בני זוג.

- הבעיות והמטרות הרבה יותר מורכבות.

- הפתרונות מורכבים

- תוכניות עלילה לא פשוטות.

- מאפשרת קרבה לגיבורים

- כל האויבים והפתרונות הם סביב הנושא של הערכים- פתרון ערכי.

- אם מישהו עובר מסע- כל תחנה צריכה להיות יותר עוצמתית

מקודמתה.

יב. מבנים של עלילות ליניאריות ולא ליניאריות

• עלילה כרונולוגית ליניארית בדרמה ריאליסטית.

- עלילה השומרת על מרחב אחיד בלבד (מתרחשת במקום עבודה, בחדר או בבית).
- עלילה שאינה שומרת על זמן ומרחב אחידים.
- עלילה שמספרת את סיפורה של דמות אחת או דמויות אחדות.
- עלילה של גיבור שצריך לדעת אם הוא משלים עם חייו או שהוא משנה אותם.

י.ג. אדפטציה

- חוקיות וכללים לאדפטציה, ספר אינו סרט
- מעבר משפה ספרותית לשפה ויזואלית/קולנועית
- שמירה על העלילה המרכזית
- ניפוי וניקיון האירועים שאינם ברי צילום.

י.ד. תרגול והתנסות מעשית

תרגול כתיבת תסריטים לסרטים קצרים באופן מובנה על פי תוכנית לימוד המוגדרת לכל מכללה, תוך מתן משוב וביקורת עבודת של המצרים השונים.
מומלץ לרכוש תוכנת **דיאלוג** לכתיבת תסריטים.

ביבליוגרפיה מומלצת

אריסטו, **הפואטיקה**, תרגום: שרה הלפרין. תל אביב: הקיבוץ המאוחד 1977.
הפנר אברהם, **סרטים לא גדלים על העצים**, 2002
הפנר אברהם, **סינמה נייר**, עיבודים מספרות לקולנוע, דיונון 1999.
מקי רוברט, **סיפור**, הוצאת גורדון תל אביב 2005
ניב קובי, **על מה הסרט הזה**, 1999
ניב קובי, **תסריטאות**, הוצאת נ.ב ספרים תל אביב 2004.
פילד סיד, **יסודות כתיבת התסריט**, 1993 (מתורגם)

פילמוגרפיה מומלצת

עישון, שתיקת הכבשים, כוכב בודד, רסיסי חיים, אידיוט מושלם, הים שבפנים, פריז טקסס, בצהרי היום, אי. טי, איש הגשם, ברטון פינק, הבוגר, הנמלט, העד, מת לחיות, נעדר, סיפור פשוט, פלה הכובש, פשעים ועבירות קלות, קאובוי של חצות, שודדי התיבה האבודה, שיגעון של לילה, תלמה ולואיז, כלבי אשמורת, ספרות זולה.

12. בימוי והפקת

סרטי תדמית

מקצוע

בימוי והפקת סרטי תדמית

היקף שעות

70 שעות

מטרה

קורס זה יתמקד בתהליכי עבודה של יוצר מול לקוח לטובת שיווק מוצר ותדמית חברה. קורס זה נובע מתוך ההבנה כי לבוגרינו כיום קיימת היכולת הכלכלית לפתוח עסק עצמאי ולספק שירותי בימוי, צילום ועריכה ללקוחות פרטיים

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
4	מבוא לסרטי תדמית
4	פגישה ראשונה עם לקוח
4	קריאייטיב
4	אדמיניסטרציה
4	צילומים
4	עריכה
4	סגירת הסרט
52	הפקת סרט תדמית
70 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. מבוא לסרטי תדמית

- מהו סרט תדמית
- שלבי הפקה

ב. פגישה ראשונה עם לקוח

- משמעות הלקוח בתהליך
- אפיון מטרות וצרכים
- מבנה פגישות ראשונות

ג. קריאייטיב

- בחירת קונספט
- תסריט
- בחירות טכניות
- אישורי לקוח

ד. אדמיניסטרציה

- הכנת יום צילום
- תהליכי הפקה מול לקוח
- ברייקדאון ושוטינג

ה. צילומים

- גישה
- ניהול צוות
- לקוח ויום צילום
- בין רצוי למצוי

ו. עריכה

- איך ניגשים
- שילוב אנימציה ותלת

ז. סגירת סרט

- אישורים סופיים
- פרזנטציה ללקוח
- פוסט תמונה וסאונד
- ייצוא פורמטים

ח. הפקת סרט תדמית

- הקורס ילווה מתחילתו לקוח ומוצר ספציפיים לו יופק סרט תדמית.

13. בימוי דוקומנטרי

מקצוע

בימוי דוקומנטארי

היקף שעות

168 שעות

מטרה

מטרתו של שיעור זה היא להציג את הדילמות והסתירות הקיימות בין הרצון לשקף את המציאות כמו שהיא ובין עבודת הבמאי המנסה להתערב במציאות באופן שתשרת את המטרות והאמירות אותם הוא מנסה להשיג ולבטא בסרט. במהלך הקורס יתוארו ויתורגלו הדילמות בפניהן ניצב הבמאי הדוקומנטארי, והדרכים בהן ניתן וכדאי להתמודד עם אותן דילמות והבעיות האסטטיות הערכיות והמוסריות. במסגרת זו ייבחנו ויישמו שאלות ובעיות בפניהן ניצב כל במאי דוקומנטארי כמו הפערים המתגלים בין עמדת הבמאי כלפי הנושא בו הוא עוסק, לבין העובדות בשטח שלא תמיד מתיישבות עם דעתו של הבמאי. יחד עם זאת הקורס יקנה את כל הכלים הנדרשים לבימוי והפקה סרטים דוקומנטריים החל משלב הרעיון ועד למוצר המוגמר כולל תרגול מעשי.

נושאי לימוד מרכזיים

מספר שעות	נושא
8	תהליכי עבודה, בחירת רעיון
4	הבדל בין סרט דוקומנטארי לבין כתבה
4	דמות או תופעה

מספר שעות	נושא
4	סינון ופילוג הדמויות או התופעות
6	התחקיר- איסוף חומר
6	ז'אנרים דוקומנטריים
10	סגנונות בימוי
10	תורת הראיון
10	פורמטים שונים של תסריטים
6	הפקה-יציאה לצילומים
6	ברייק דאון צילומים
4	יחסי במאי צלם
4	הבלתי צפוי
6	צפייה בראשס
6	תסריט עריכה
4	הכנת עותק ראפ קאט ראשון
4	קריינות בעריכה
6	מזיקה ופס קול
4	הכנת עותק לשידור
56	תרגול וביקורת עבודות
168 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

הקורס משלב חומר תיאורטי ועבודה מעשית בחלוקה ל-4 סמסטרים. החלוקה ואופי הפעילות המעשית על פי שיקול של כל מכללה. יש לתת את הזמן הנדרש לכל שנה לתרגול מעשי ולביקורת עבודות בהתפלגות סימסטריאלית ושנתית.

המלצה לחלוקה של התרגול המעשי:

סמסטר א' 6 שעות

סמסטר ב' 6 שעות

סמסטר ג' 16 שעות

סמסטר ד' 28 שעות

א. **תהליכי עבודה, בחירת הרעיון**

- מבוא והגדרה של הסרט הדוקומנטרי
- תהליכי עבודה- בחירת רעיון טוב, מהו רעיון טוב לסרט.

ב. **הבדל בין סרט דוקו לכתבה**

- מה המאפיינים ההפוכים כתבה לסרט ולהיפך.
- הקודים להכנת כתבה מול קודים של סרט דוקומנטרי.

ג. **דמות או תופעה**

- סרט דמות או סרט על תופעה
- מהם הכלים לבחון דמות מעניינית
- סיפור אישי, חברתי או תופעה מעניינת או השילוב של השניים.

ד. **פילוג וסינון הדמויות והתופעות השונות**

- ציר ההחלטות באשר לדמויות השונות
- החלטה מה לכלול ומה להשמיט
- דמות אחת או ריבוי דמויות
- תופעה חברתית, פוליטית או ריבוי תופעות
- רגעים קריטיים.

ה. **התחקיר, איסוף החומר ועיבודו**

- עקרונות התחקיר בסרט תיעודי
- שלבי התחקיר, בחירת הנושא.
- מיקוד השאלות
- תורת הראיון לתחקיר.
- שימוש במקורות ארכיוניים, ספרות, אינטרנט.
- תחקיר מצולם.

ו. **ז'אנרים דוקומנטריים, אפיון וסגנון**

- סינמה וריטה
- יומן דוקומנטרי
- מוקיומנטרי
- דוקודרמה

- ריאלים
- פיוט
- דוקואקטיביזם.

ז. סגנונות בימוי

- גישה וסגנון, פיתוח סגנון אישי.
- גישות וסגנון בהתאם לז'אנר הדוקומנטרי
- אפיונים של סגנונות בימוי
- גישה לנושאים
- אופני תיעוד וצילום, מתבונן או מתערב, בדיון או מציאות, אקטיביסטי או פיוט.

ח. תורת הראיון

- טכניקות וטקטיקות של הבמאי לדובב את המרואיינים
- עידוד הדמויות להיפתח
- בניית שאלות מנחות

ט. פורמטים שונים של תסריטים

- אקספוזיציה, מבנה וצורה
- בניית אאוט ליין, טריטמנט,
- פורמטים של תסריטים דוקומנטריים.

י. הפקה ויציאה לצילומים

- קדם הפקה
- בעלי תפקידים וההיררכיה
- בחירת ציוד
- סיורי לוקיישן
- אישורים מיוחדים.

יא. ברייק דאון לצילומים

- תכנון זמן הצילום, כמה ימי צילום נדרשים
- שיקולי זמינות המרואיינים
- מרחקים בין אתרי צילום

- חופשות, חגים ואירועים מיוחדים.

י.ב. יחסי במאי צלם

- שיקולים לבחירת צלם
- תהליכי עבודה- סגנון חופשי או התערבות הבמאי בכל שוט, בחירת השוטים.
- שיקולים ואחריות, בניית מערכת עבודה מקצועית- היררכיה, אומנות מול תיעוד.

י.ג. הבלתי צפוי

- כיצד מתמודדים עם בלתי צפוי ופתרון בעיות על הסט
- מזג אויר לא צפוי
- מרואיין שלא מגיע, שלא משתף פעולה.
- בעלי לוקיישן שהתחרטו ברגע האחרון.

י.ד. צפייה בראש

- צפייה וסינון של החומר המצולם
- התרשמות ראשונית מהחומר ומהסיפור
- שיקולים בחירת הטייקים והשוטים ארגון וסידור החומר
- הכנת לוגינג.

י.ט. בניית תסריט עריכה

- עקרונות בניית הסרט בחדר העריכה
- שיקולים דרמטיים, תוכניים, עיצוב הדמויות, בניית סגנון.
- נקודת מבט.

י.י. הכנת עותק ראפ קאט ראשון

- שיקולי בחירה והעמדה של הסיפור באופן גס
- החלטות תסריטאיות וסיפוריות בהתאם לראפ קאט
- רשימות ובניית אלטרנטיבות עריכה של חומרים
- החלטה אם לצאת לצילומי השלמה.

י.יז. קריינות בעריכה

- שיקולי מבנה, קריינות אישית, או קריין מקצועי.

- נחיצות וצורך.
- קודים לכתיבת קריינות נבונה.

מוזיקה ופס קול י.ח.

- שיקולים בבחירת פס קול מוזיקלי
- מוזיקה מקורית או קיימת
- אמביאנס
- אפקטים קוליים
- יצירת אווירה

הכנת עותק לשידור י.ט.

- הכנת הסרט לאחר עריכת תמונה ופס קול לשידור
- קרדיטים וסדר הופעתם
- הכנת ערוצי הסאונד ופילוגם
- בארס BARS וטון כמקובל.

תרגול וביקורת עבודות כ.

- מומלץ לחלק את הזמן הלימוד באופן מובנה כך שבשנה הראשונה ילמדו היסודות הבסיסיים של עבודת תחקיר בימיו דוקומנטאריים דרך תרגילים מעשיים העוסקים בדמות אחת, ברגע קריטי, בתופעות מיוחדות קטנות באורכים של 5-10 דקות.
- בשנה השנייה מומלץ להתחיל לעבוד על תחקיר לסרט תיעודי ארוך יותר ומורכב יותר, שיהווה תשתית לסרט גמר.
- מומלץ להדגיש סגנונות שונים של בימוי, עיבוד חומר מורכב והפיכתו לכדי סרט מוגמר.

סרטים מומלצים להקרנה

בירושלים, (פרלוב) סובינירים, מועדון בית הקברות, בגלל המלחמה ההיא, בית שאן סיפור מלחמה, זמני, ירית פעם במישהו, יומן (פרלוב), יומן מעודכן (פרלוב), מחסומים, מלון 9 כוכבים, ילדי השמש, בובות נייר, תומר והשרוטים, פיצה משפחתית, סיסאי, ואלס עם באשיר, את שאהבה נפשי, שלוש פעמים מגורשת, פארדיס גן עדן אבוד, נמוך, רשימת אהבה, יום הולדת שמח מר

מוגרבי, תעלומת אריס סאן, למות בירושלים, פיצה באושוויץ,
6 פתוח 21 סגור, שביתה.

14. בימוי עלילתי

מקצוע

בימוי עלילתי

היקף שעות

168 שעות

מטרה

הכשרת הסטודנטים לבימוי סרטים עלילתיים תוך הכרות עם הכלים הקולנועיים העומדים לרשותם: השוטים, השחקנים, הדיאלוג, המיזנסצינה, עריכת התמונה, עריכת הפסקול, מוסיקה והעיצוב אומנותי.

השיטה

קורס הבימוי עלילתי יתקיים במתכונת של סדנא.

בחלק הראשון של כל שיעור ילמד חומר תיאורטי ובחלקו השני תעשה עבודה קבוצתית על הפרויקטים של התלמידים.

קורס בימוי בסיסי

בשנה הראשונה ילמדו ויעשו 3-4 תרגילים ללא דיאלוגים, וזאת על מנת לפתח את היכולת לספר "סיפור" באמצעים קולנועיים הבסיסיים – צילום ועריכה.

קורס בימוי מתקדם

בשנה השנייה ילמדו ויעשו שני תרגילים. בשנה זו יכנס הדיאלוג לתרגילים ועיקר הלימוד והתרגול יעסוק בעבודה עם השחקנים. בסמסטר הראשון יבוי תרגיל מיזנסצינה עם דיאלוג (על סמך סצנה ממאגר סצנות של המרצה או סצנה שתכתב על ידי התלמיד). בסמסטר השני יופק סרט של 10 עד 15 דק'.

באופן טבעי תהיה חפיפה מסוימת בין כותרות הנושאים בין קורס הבימוי הבסיסי לקורס הבימוי המתקדם אך העיסוק יהיה ברמה מעמיקה יותר וברמת דרישות גבוהה יותר אל מול תרגילים מורכבים יותר.

שנה א' - מבוא לבימוי עלילתי

סמסטר א' - נושאי לימוד מרכזיים

בסמסטר הראשון הסטודנטים ילמדו על היכולת לספר סיפור באמצעים קולנועיים וללא דיאלוג. הם ילמדו ויתרגלו את בניית הפריים הקולנועי ואת השימוש בתנועות מצלמה ובעריכה.

בסמסטר זה כדאי שיהיו לפחות שני תרגילים מובנים עם נושאים מוגדרים, בכדי שרוב זמן השיעורים והתרגולים יהיה בבימוי התרגילים ולא בכתיבת התסריטים. שווה לשקול לתת לתלמידים מאגר של סצנות מוכתבות מראש, לכוון לכך שהסצנות יצולמו בחוץ/יום ולהגביל את כמות הציוד שניתן להשתמש בו.

תרגילים אפשריים לסמסטר הראשון:
סיפור ב 10 תמונות סטילס – לתרגול עיצוב הפריים והמונטאז'.
שוט אחד- שלושה שוטים – לספר את אותו הסיפור בשוט אחד או בשלושה שוטים.
"מרדף" – לצלם סצנת מרדף בכדי להתאמן בשימוש בפריים, תנועות מצלמה ועריכה ליצירת סצנה דינאמית ו"קולנועית".

נושא	מספר שעות
הפריים	9
תנועות מצלמה	6
העריכה/המונטאז'	6
המיזנסצינה	6
תסריט הצילומים	6
הסטורי-בורד	3
הלוקיישן	3
תפקידים ותחומי אחריות על הסט	3
סה"כ	42 שעות

פירוט נושאי הלימוד

א. הפריים

- גדלי שוטים
- חתך הזהב
- יחסי מסך

- קומפוזיציה ופרספקטיבה
- זוויות צילום
- תכונות של עדשות שונות.

ב. תנועות מצלמה

- פן וטילט
- דולי וקריין
- זום אין ואוט
- תנועה שמלווה אובייקט
- תנועה שיוצרת אימפאקט רגשי
- תנועה שחושפת אינפורמציה.

ג. עריכה

- עריכה אנליטית/קלאסית
- עריכה דיאלקטית
- מונטאז'
- עריכה טונלית
- עריכה מטרתית
- עריכה מקבילה
- עריכת סאונד מול תמונה
- חוק 180 המעלות
- הג'אמפ קאט
- שינוי גודל זווית הצילום.

ד. המיזנסצינה

- הפעולות של השחקנים בחלל
- הקונפליקט בין הדמויות
- הרצון והמעצור של הדמות
- שימוש באביזרים בסצנה
- המבוא לעבודה עם שחקנים

ה. תסריט הצילומים

- פירוק של המיזנסצינה לשוטים
- ההבדל בין שוט לטייק ובין תסריט הצילומים לתוכנית צילומים ולתסריט העריכה.

- איך כותבים תסריט צילומים
- יחסי הבמאי והצלם.

1. הסטורי בורד

- מהו סטורי בורד?
- הביטוי הגראפי של התסריט
- בניית הסיפור באמצעים קולנועיים
- זיהוי בעיות בעריכה ובסגנון הצילומי באמצעות הסטורי בורד
- תוכנות מחשב ליצירת סטורי בורד

2. הלוקיישן

- התאמת המיזנסצ'ינה ללוקיישן
- התאמת תוכנית הצילומים ללוקיישן
- השימוש הדרמטי והנרטיבי בלוקיישנים.

3. תפקידים ותחומי אחריות על הסט

- הגדרת התפקידים
- תחומי האחריות והסמכויות של הבמאי, המפיק, ע' הבמאי, הצלם, השחקנים, העורך, התאורן וכו'.
- חיכוכים וקונפליקטים אופייניים.

סמסטר ב' - נושאי לימוד מרכזיים

בסמסטר השני, סדנת הבימוי תתמקד בפיתוח וליווי הסרט הקצר הראשון של הסטודנטים- סרט ללא דיאלוג באורך של כ-5 דקות. מומלץ שהפרויקט יהיה ממוקד לנושא, 2-3 שחקנים, לוקיישן מרכזי אחד, חוץ/יום.

התכנים יהיו העמקה והרחבה של התכנים שנלמדו בסמסטר הראשון עם הדגשה של הסיפור, המבע הקולנועי ופיתוח הדמויות.

מספר שעות	נושא
3	הסרט הקצרצר
6	הדמות הקולנועית
3	מערכות יחסים בקולנוע
9	פיתוח תסריטים לתרגיל סוף השנה
3	סיקוונס שוט

מספר שעות	נושא
3	הפרספציה הויזואלית
3	הזמן הקולנועי
3	החלל בקולנוע
3	המיזנסצינה
6	הפקה
42 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. הסרט הקצרצר

- הכרות עם הפורמט של סרט של 5 דק
- סרטים של סיטואציה מרכזית אחת
- סרטי פואנטה
- שינוי/תהליך מוגבל בדמות הפרוטגוניסט
- ההתמודדות עם העדר הדיאלוג בלי לתת הרגשה של סרט אילם
- שימוש בפסקול.

ב. הדמות הקולנועית

- אקספוזיציה ועיצוב הדמות בקולנוע
- אופי ואפיון של דמות
- עיצוב הדמות דרך התנהגות והבחירות שלה
- דמות גדולה מהחיים בסיטואציה בנאלית
- דמות בנאלית בסיטואציה קיצונית
- הדילמה הפנימית של הדמות
- ג'אסטות פיזיות
- שימוש בהלבשה
- אביזרים וארט לעיצוב הדמות
- התהליך שהדמות עוברת.

ג. מערכות יחסים בקולנוע

- יחסי אנטגוניסט ופרוטגוניסט
- יחסי תלות, יחסי השלמה.
- הקונפליקט בין הדמויות

- מהלכים של שינוי בעמדות הכוח במערכת היחסים.

ד. פיתוח התסריטים לסרטי סוף השנה

- עבודה בכיתה, סיעור מוחות.

ה. סיקונס שוט

- סצנה בשוט אחד
- שוט סטאטי
- שוט בתנועה
- הובלת תנועת המצלמה

ו. הפרספציה הויזואלית

- לאן העין נמשכת בפריים?
- גודל, תנועה, מקור הקול, צבע, תאורה, פוקוס חריגות וכו'.

ז. הזמן הקולנועי

- זמן אמיתי
- הארכת רגע קולנועי
- קיצור הזמן
- מעברי זמן בין סצנות
- איפה נכנסים ויוצאים מסצנות.

ח. החלל הקולנועי

- בניית החלל קולנועי באמצעות העמדות מצלמה ועריכה.

ט. המיזנסצינה

- במאי-מצלמה-שחקן.
- תרגול של פירוק סצנה לביטים-פעולות ושוטים.

י. הפקה

- בניית לוח זמנים לפרה-פרודקשן
- בניית יום צילום
- בניית תיק הפקה שמכיל תסריט
- תסריט צילומים
- רשימת צוות
- רשימת ציוד ודרך קריאה יומי.

שנה ב' - בימוי עלילתי מתקדם

סמסטר א' - נושאי לימוד מרכזיים

הפרויקט של סמסטר א' יהיה תרגיל "הסצנה"/"המיזנסצינה". התלמידים יבחרו סצנה.

כל תלמיד יתמודד עם הטקסט ויביים את הסצנה לפי תפיסת הבימוי שלו. הצוות לצילומי תרגיל הסצנה יורכב מחבריו לכיתה.

כל שלב מרכזי בתהליך העשייה יוצג על ידי התלמידים בחלקו הסדנאי של השיעור. השלבים המרכזיים שיוצגו הם: אינטרפרטציה, ליהוק, תוכנית צילומים, חומר גלם (ראשס), גרסאות ראפ קאט, פיין קאט.

בתחילת סמסטר ב' תתקיים הקרנת תרגילי הסצנה לסגל המחלקה ויתקיים תהליך של ביקורות עבודות.

נושא	מספר שעות
איך קוראים תסריט?	6
תפיסת הבימוי	6
ליהוק	3
חזרות	6
תסריט צילומים	3
התאורה	3
עיצוב אומנותי	3
ניהול סט	3
הלבשה	1
עריכה	3
מוסיקה	3
פס קול	2
סה"כ	42 שעות

פירוט נושאי הלימוד

א. איך קוראים תסריט?

- זיהוי משפטי מפתח בסצנה
- זיהוי ביטים דרמטיים

- זיהוי רצונות ומעצורים של הדמויות.

ב. תפיסת הבימוי

- אפיון הדמויות
- החלטה על ז'אנר והבנת מאפייניו הצורניים והתמאטיים

ג. ליהוק

- תפיסות שונות בליהוק.

ד. חזרות

- איך מנחים שחקנים?
- איך מנהלים חזרה?

ה. תסריט צילומים

- עמדות מצלמה
- תנועות מצלמה
- סטורי-בורד
- בניית שוט
- יחסי במאי וצלם
- שוט פתיחה ושוט סיום.

ו. התאורה

- תאורה כחלק מתפיסת הבימוי וככלי סיפורי
- שימושים מיוחדים בתאורה ובצבע.

ז. עיצוב אומנותי

- שימוש בעיצוב לאפיון דמות
- שימוש בעיצוב לבניית עולם
- שימוש ב"אביזרי פעולה"
- חפץ כמניע עלילה.

ניתן לתת לסטודנטים תיאור של דמות מתוך סרט תיעודי ולבקש מהם לתכנן את עיצוב החלל שלה ולאחר מכן להקרין את סצנה שמראה את החלל האמיתי של הדמות.

ח. ניהול הסט

- עבודת המפיק ועבודת עוזר הבמאי.

ט. הלבשה

עריכה י.

- הקסם הקולנועי, תפיסת הבימוי של העריכה.

מוסיקה יא.

- התפקידים השונים של מוסיקה בסרטים
- שימוש במוסיקה ככלי דרמטי וככלי לאפיון דמויות
- ההשפעה של בחירה בהרכב הכלים, המלודיה, ההרמוניה, הסולמות והתבניות על הצופה
- דיאלוג מלחין – במאי.

פס קול יב.

- עריכת אפקטים
- שימוש בפס קול להגדרת חלל ובניית עולם
- שימוש בפס קול לא ריאליסטי.

סמסטר ב' - נושאי לימוד מרכזיים

במהלך סמסטר ב' עיקר העבודה בסדנא תהיה על **ליווי תרגילי שנה ב'**.
מודל העבודה יהיה זהה למודל העבודה בסמסטר א' בהבדל המהותי -

העבודה תהיה על תסריטים שנכתבו על ידי הסטודנטים במסגרת סדנאית.

כדי שהסמסטר יהיה אפקטיבי יש חשיבות עליונה לכך שבתחילת הסמסטר לתלמידים יהיו תסריטים מוכנים לצילומים, ובסביבות שבוע שישי יצולמו שתי ההפקות הראשונות וישמשו את הבסיס להדגמת תהליכי העבודה. מכיוון שמדובר בליווי פרויקטים, בכל שיעור יהיה עירוב נושאים לפי ההתקדמות הספציפית של הסרטים הנדונים. השלבים המרכזיים שיבדקו בשיעור הם: הקראות תסריטים, אודישנים, חזרות, ליהוק, תוכנית צילומים, חומר גלם (ראשס).

נושא	מספר שעות
הקראת תסריטים	6
הצגת אודישנים ולוקיישנים	8
חזרות	8
תפיסת הבימוי	8
ישיבת הפקה מדגימה	3
הלבשה ואביזרים	3
ניתוח ראשס	6
סה"כ	42 שעות

פירוט נושאי הלימוד

א. הקראת תסריטים

- זיהוי בעיות תסריטאיות והפקתיות.

ב. הצגת אודישנים ולוקיישנים

- ליהוק השחקנים
- זיהוי טכניקות עבודה עם השחקנים
- הרכבת אנסמבל לסרט.
- מיצוי הפוטנציאל של הלוקיישנים מבחינה קולנועית
- זיהוי בעיות הפקתיות בלוקיישנים.

ג. חזרות

- חזרות עם שחקנים בכיתה או צפייה בחזרות מצולמות.
- זיהוי וטיפול בבעיות משחקיות ומשוב לבמאי על התקשורת שלו עם השחקנים ועל השימוש בטכניקות שונות של הדרכת שחקנים.
- אפשרות לבימוי סצנה אחת מהסרט על סט ותרגול של עבודת הצוות.

ד. תפיסת הבימוי

- התייחסות לסגנון צילום של סרט שלם בניגוד לבניית פריים ושוט יחיד
- טונליות של סרט ושל סגנון המשחק
- תכנון קצב
- שפת צבע
- תפיסה ז'אנרית או סגנונית מבחינה צורנית ותמאטית
- טביעת האצבע/החותם האישי של הבמאי.

ה. ישיבת הפקה מדגימה

- הדגמה של ישיבת הפקה
- בניית תוכנית צילומים
- בניית דף קריאה יומי.

ו. הלבשה ואביזרים

- מצעד אביזרים ותלבושות.

ז. ניתוח ראשס והקרנת גרסאות עריכה.

ספרות מומלצת

Directing The Film / Eric Sherman

במצמוץ העין / וולטר מרץ'

אמנות הסרט-הטכניקה והפואטיקה של המבע הקולנועי / אילן אבישר

"להבין סרטים" / לואיס ג'אנטי

"היצ'קוק / טריפו" / פרנסואה טריפו

קרחונים בארץ החמסינים / אוטין פבלו

סרטים מומלצים

השחקן/אלטמן, טיול בחדר של פרלוב/לירן עצמור, ביקור התזמורת/ערן קולירין, שנת אפס/יוסף פיצ'חזדה, נוף בערפל/תיאו אנגלופולוס, השור הזועם/מרטין סקורסיה, סודות ושקרים/מייק לי, קטיפה כחולה/דייב לינץ', תלמה ולואיז/רידלי סקוט, ימים ברקיע/טרנס מליק, דבר אליה/פדרו אלמודובר, מבצע 77/עודד לוטן, קיקו'רו/טאקאשי קיטאנו, סיפורי טוקיו/אוזו, הבן/האחים דארדן, ימים קפואים/דני לרנר, עד כלות הנשימה/גודאר, ז'יל ז'ימס/טריפו, האמת שלא תאמן/האל הארטלי, חלומות של מלאכים/אריק זונקה, שמש ניצחית בראש צלול/מישל גונדרי, עטאש/תאופיק אבו ואיל, בקצב נשי/רבקה מילר, התפוז המכני/קובריק, אמפאטיה/עדי רפאלי, צ'סטר ג'ונס ואני/אביב מערבי, ביקור חולים/מאיה דרייפוס, עשה שאדע/יובל שמעוני, סרט לילה/גור הלה, נגוע (הקצר)/עמוס גוטמן, גול עצמי/רני כרמלי,

אהבה נושכת/אינריטו, [javascript:WebForm_DoPostBackWithOptions\(new](javascript:WebForm_DoPostBackWithOptions(new)

WebForm_PostBackOptions(Hearts of Darkness: A Filmmaker's

.Apocalypse/Eleanor Coppola

15. פיתוח תוכן טלויזיוני ומדיה חדשה

מקצוע

פיתוח תוכן טלויזיוני ומדיה חדשה

היקף שעות

84 שעות

מטרה

מטרת הקורס היא פיתוח פורמט טלויזיוני (סדרה, סדרת רשת, שעשועון וכד') תוך כדי ניתוח המרכיבים המאכלסים את עולם השידור. מהם המאפיינים המרכיבים את המדיום הטלויזיוני ואת הטקסטים שבעזרתם יוצרים תוכניות טלויזיה. במסגרת הקורס ינותחו הפורמטים השונים ויבדק כיצד הם עובדים במישור הנרטיבי והפקתי, כיצד מפלחים קהל יעד וכיצד זהות ישראלית קשורה לטלויזיה. במהלך בחינת וחקר כלים אלו נבחן כיצד נולד רעיון, ואופנים בו רעיון זה מתגלגל לכדי פרזנטציה ותוכנית או סדרה, ותבחן היכולת של ייצוא תוכנית זו למכירה ושידור בחו"ל.

נושאי לימוד מרכזיים:

מספר שעות	נושא
4	רקע ומבוא היסטורי

מספר שעות	נושא
4	פלטפורמות שידור
4	פורמטים לשידור
4	תוכניות הומור וסאטירה
4	כוכבי פלטפורמות שידור
6	טלנובלה
22	פיתוח רעיונות לתוכנית טלוויזיה
8	תוכן סלולארי ואינטרנטי
4	ייבוא וייצוא של פורמטים
24	תרגול והתנסות
84 שעות	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד

א. רקע ומבוא היסטורי

- השינוי שהתחולל בעקבות ריבוי הפלטפורמות
- כניסת ז'אנרים חדשים

ב. פלטפורמות שידור

- אפיון המחלקות השונות ויחסי הגומלין ביניהן
- מהתאגיד ועד נטפליקס

ג. פורמטים לשידור

- שעשועונים, תוכניות ריאליטי
- סדרות דרמה, מיני סדרה, דרמה בודדת, דוקודרמות
- סדרות רשת וערוצים פרטיים
- רכישת תוכניות וזכויות שידור (למשל האח הגדול, המרוץ למיליון).

ד. תוכניות הומור וסאטירה

- סקירה היסטורית ועכשווית של תוכניות הומור וסאטירה החל מניקוי ראש ועד לארץ נהדרת.

- אפיון הסגנונות של תוכניות סאטירה.
- מבנה נושאי של תוכניות סאטירה- משחק דרמטי קצר (קצרים) או מגישי אולפן בשילוב מערכונים (ארץ נהדרת, שבוע סוף ועוד).

ה. כוכבי פלטפורמות שידור

- מהם כוכבי טלוויזיה מקומיים?
- כיצד בונים כוכב?
- תוכניות מבוססות כוכב
- מהאינטרנט למסך הטלוויזיה

ו. טלנובלה

- אפיון צרכים ושיטות הפקה
- אופי וסגנון ביחס לדרמה
- כדאיות כלכלית והפקתית.

ז. פיתוח רעיונות לתוכנית טלוויזיה

- אפיון הצרכים הטלוויזיוניים
- הגשה למכרזים (זכיינים, רגולאטור, קרנות, פסטיבלים)
- פיתוח רעיון עצמאי ושיווקו לתחנות טלוויזיה
- יצירת תהליך משלב הרעיון ועד לפיתוחו לכדי תוכנית.

ח. תוכן סלולארי ואינטרנטי

- מהו תוכן סלולארי ואינטרנטי
- מבנה סגנון ושפה של תכנים למדיות האינטרנטיות והסלולאריות
- אפיון הז'אנרים השונים (דרמות קצרות, ריאליטי, מציצנות ועוד).

ט. יצוא וייבוא של פורמטים

- עקרונות פיתוח של פורמטים לייצוא לחו"ל (למשל בטיפול, צחוק מהעבודה ועוד)
- עקרונות ייבוא של פורמטים טלוויזיוניים מחו"ל והטמעתם בשידור בארץ.

י. תרגול והתנסות

- במסגרת הקורס מומלץ לפתח את עקרונות החשיבה הטלוויזיות בקרב התלמידים הבאה לידי ביטוי במכלול מרכיבי המדיה החדשה.

- יש לנסות לפתח תוכניות המיועדות לשידור באינטרנט ואמצעים סלולאריים.
- מומלץ לבקר לפחות בסט צילומים אחד של תוכניות ריאליטי/טלנובלה/ שעשועון ועוד.
- מומלץ לקיים מספר פגישות עם אנשי מקצוע העוסקים בתחום קידום וייצוא תוכניות כמו יוסי אזרד, אבי ארמוזה ועוד (אפשר גם במסגרת סדנאות וסיורים מקצועיים).

16. צפייה וניתוח

סרטים

מקצוע

צפייה וניתוח סרטים

היקף שעות

42 שעות

מטרה

צפייה וניתוח סרטים היא מסגרת שנועדה להבטיח כי התלמידים יכירו את היצירות החשובות שתרמו להתפתחות הקולנוע ואת יצירות המופת שנוצרו במדיום הקולנועי. הכרת יצירות אלו חיונית לכל מי שמתעתד לעסוק בניתוח וביצירת סרטים, כיוון שללא הכרה עם סרטים אלו תהיה הכשרתם לוקה בחסר.

הקורס משלב צפייה בסרטים עלילתיים וסרטים דוקומנטריים. מעבר לדיון המקדים בסרטים ע"י המנחה מומלץ להטיל על

כל סטודנט להכין הרצאה קצרה על סרט או במאי, ולהציגה לפני ההקרנה.

כמו כן מומלץ לקיים בחינת ידע ובקיאות בסרטים בתום הקורס.

להלן רשימת הסרטים המומלצת להקרנה, יש להקריין לפחות שבעים אחוז מהסרטים הללו. לכל מכללה ניתנת האפשרות לשנות את יתרת שלושים האחוזים על פי שיקול דעתה. חלק מסרטים המופיעים ברשימה זו עשויים להופיע ברשימת המלצה של שיעורים נוספים בשל חשיבותם הנושאת.

סרטים עלילתיים מומלצים לצפייה

הזר- אורסון וולס, האזרח קיין – אורסון וולס, ליל הצייד- צ'רלס לוטון, פסגת הפחד- ג'יי לי תומפסון, קי לארגו- ג'ון יוסטון, הנץ ממלטה-יוסטון, האדם השלישי-קרול ריד, חופי הכרך- איליה קאזאן, הגשר על נהר קוואי- דיויד לין, לורנס איש ערב-דיויד לין, הטייקון האחרון-איליה קאזאן, האשליה הגדולה-ז'אן רנאור, זה קרה לילה אחד- פרנק קפרה, יצרים- מיכאלאנג'לו אנטוניוני, זהות גנובה- אנטוניוני, בלייד ראנר-רידלי סקוט, שמונה וחצי- פדריקו פליני, זכרונות- פדריקו פליני, לה סטראדה-פדריקו פליני, רשומון- אקירה קורסוואה, חייה הכפולים של ורוניק- קיז'ישטוף קישלובסקי, סיפור קצר על אהבה- קישלובסקי, שלושת הצבעים: אדום כחול לבן- קישלובסקי, החותם השביעי- אינגבר ברגמן, זעקות ולחישות- ברגמן, פרסונה- ברגמן, נרדפי החוק - ג'ים ג'רמוש, דר' סריינג'לאב- סטנלי קובריק, שבילי התהילה-קובריק, הניצוץ-קובריק, הקונפרמיסט- ברננדו ברטולוצ'י, הטנגו האחרון בפרז- ברטולוצ'י, אשתקד במרינבד-אלן רנה, ילדי גן העדן- מרסל קרנה, ארבע מאות המלקות- פרנסואה טריפו, צללים- ג'ון קסבטאס, פנים- קסאבטס, השור הזועם- מרטין סקורסזיה, החברה הטובים-סקורסזיה, מרכבות הדואר – ג'ון פורד, כלבי הקש – סם פנקיפה, סולריס- אנדרי טרקובסקי, הטוב הרע והמכוער- סרג'יו ליאונה, שדרות סאנסט- בילי ויילדר, שלום לנצח-רוברט אלטמן, הקלפן והיצאנית- אלטמן, השחקן- אלטמן, ורטיגו- אלפרד היצקוק, חלון אחורי- היצקוק, מזימות בין לאומיות- היצקוק, הבוגר - מייק ניקולס, רסיסי חיים- ארתור פן, בוני וקלייד- ארתור פן, אפוקליפסה עכשיו- פרנסיס פורד קופולה, הסנדק 1 –קופולה,

השיחה- קופולה, אחד מהלב- קופולה, לשבור את הגלים- לאס פון טרייר, דוגויל- טרייר, כלבי אשמורת- קוונטין טרנטינו, ספרות זולה- טרנטינו, צבע גן העדן- מג'יד מג'ידי, תינוקה של רזמרי- רומן פולנסקי, הפסנתרן- פולנסקי, צ'יינה טאון- פולנסקי, ברטון פינק- האחים כהן, ערום- מייק לי.

סרטים דוקומנטריים מומלצים לצפייה

ננוק- רוברט פלהרטי, ברלין סימפוניה של עיר- וולטר ראטמן.
סרטי התעמולה הנאצית - ניצחון הרצון, אולימפיה- ניצחון העמים- לני ריפנשטל.
היהודי הנצחי- פריץ היפּלר, לילה וערפל - אלן רנה, שואה- קלווד לנצמן, בגלל המלחמה ההיא-אורנה בן דור, בירושלים - דוד פרלוב, שנת 66 הייתה יפה לתיירות - עמית גורן, יצאתי לחפש אהבה תיכף אשוב - דן קציר, ילדי השמש- רן טל, ההרוג ה-17- דוד אופק,
המכה ה-81 -חיים גורי, יומן- פרלוב, יומן מעודכן -פרלוב, 9/11- מייקל מור, באולינג לקולמביין- מייקל מור, ואלס עם באשיר- ארי פולמן.

17. סדנאות עיוניות

ומעשיות, סיורים

מקצועיים

מקצוע

סדנאות עיוניות ומעשיות, סיורים מקצועיים

היקף שעות

104 שעות

מטרה

במסגרת הלימודים הרציפים אין יכולת לכלול מקצועות רבים מתחומים עיוניים ומעשיים. מתכונת הסדנאות מאפשרת לכל מכללה לבחור, על פי שיקול דעתה המקצועי, את הסדנאות המתאימות לאופי הלימוד המקצועי בה.

סדנאות אלו מאפשרות לימוד מקצועות שאינם כלולים בתוכנית הלימודים, ומאפשרות לכל למכללה לתת טון מקצועי ייחודי.

כל מכללה תעביר בתחילת השנה את רשימת הסדנאות המתוכננות והיקפן, לאישור המפקח המקצועי.

ניתן לשלב סדנאות מתחומים שונים, וניתן להוסיף סדנאות מיוחדות.

סדנאות מומלצות

סדנאות תיאורטיות	סדנאות מעשיות
מוסיקה לקולנוע	עיצוב פסקול
ז'אנרים טלוויזיוניים	תפאורה
כתיבה יוצרת	איפור
עריכת תסריט	סרט קצר
כתיבת תסריט למשחקי מחשב	קולנוע ניסיוני
מימון	משחק מול מצלמה
יסודות הקומדיה	צילום ותאורה מתקדם
מבוא לתרבות ישראלית	גריפ
כתיבה לטלוויזיה (סדרה)	גריפ לרכב
תיאוריות קולנועיות	אדפטציה
מגדר וקולנוע	פרזנטציה ופיצי'נג
קולנוע פיוטי	כתיבה אקדמית
קולנוע ופילוסופיה	מיקס סאונד*
ספרות ישראלית	קולנוע ישראלי עכשווי
שואה וקולנוע	תקשורת ותרבות בעולם המערבי

* סיור מקצועי בבית פוסט/מעבדה - מומלץ לקיים סיורים מקצועיים והתנסות מעשית בבתי פוסט ובחברות הפקה. להפגיש את הסטודנטים עם אנשי מקצוע מהתעשייה ומתן אפשרות להתנסות מעשית מקצועית. כמו כן סיור באולפני עריכה ON LINE ותוכנות לעיבוד תמונה כמו אפטר אפקט ועוד.

18. פרויקט גמר

מקצוע

פרויקט גמר

היקף שעות

300 שעות

1. כללי

הגשת פרויקט הגמר מסכמת את לימודיו של הסטודנט והכשרתו כהנדסאי בתחום הקולנוע והטלוויזיה. פרויקט הגמר יעמוד למבחן הגנה על ידי בוחנים חיצוניים, אשר יעריכו את עבודתו המקצועית של הבוגר. במסגרת ההגנה יתנן ציון סופי לעבודת הבוגר.

2. מטרת הפרויקט

מטרתו העיקרית של פרויקט הגמר היא להביא את הבוגר ליישם את מירב הכלים שקיבל במהלך לימודיו. הפרויקט בוחן את היכולת של הבוגר להתמודד עם המטלות והבעיות המתעוררות בתהליך ההפקה על מגוון התפקידים הרבים המאכלסים את תחום ההפקה. באופן הצגת הפרויקט ודרך ההגנה עליו, מוכיח הבוגר כי הוא עבר כברת דרך מקצועית והוא מוכן להשתלב במקצוע זה בשוק המקצועי תחת התואר "הנדסאי קולנוע וטלוויזיה".

3. מהות הפרויקט והיקף העבודה

א. הפרויקט יכול להיות בכל נושא בתחום הנלמד, לאחר שעבר את תהליכי האישור של המכללה ושל מה"ט.

ב. נושאים ותפקידים הראויים להגשה לפרויקט גמר:

- ✓ בימוי סרט גמר עלילתי
- ✓ בימוי סרט גמר דוקומנטרי
- ✓ בימוי דרמת טלוויזיה (אפשר דרמת אולפן)
- ✓ בימוי פיילוט לסדרה
- ✓ בימוי סרט ניסיוני

- ✓ תסריטאות - תסריט לסרט גמר
- ✓ ייזום פרויקט להפקה או שידור- פרזנטציה להגשה
- ✓ צילום סרטי גמר
- ✓ הפקה- הפקת סרטי גמר- הפקה בפועל, ניהול הפקה
- ✓ עוזר במאי ראשון
- ✓ הקלטת קול ומיקס סאונד לסרטי גמר
- ✓ עריכת סרטי גמר.
- ✓ סטאז' באולפן טלוויזיה
- ✓ פרויקט מעשי בתעשייה
- ✓ הפקה ובימוי סרט תדמית

ג. אורך הסרטים נתון לשיקולי החוגים והמכללות השונות, מומלץ כי אורך הסרטים לא יפחת מ-10 דקות. במקרים יוצאי דופן כמו בימוי וידאו קליפ או סרטי תדמית והדרכה יש לבקש אישור מראש מהמפקח המקצועי.

ד. מומלץ לעודד את הסטודנטים לבצע כמה שיותר משימות הפקתיות בהפקות הכיתה, כדי לשפר את ציון הפרויקט. כל בוגר יקבל ציון בהתאם לביצועיו המקצועיים בפרויקט שהגיש וכן ישקלו עבודותיו הנוספות בהפקות הכיתה ללא כל קשר לביצועי חבריו.

4. לוח הזמנים ותהליכי עבודה

- א. הצעת הפרויקט תוגש במהלך שנה ב' לאישור ראשי המכללה.
- ב. ההצעה תישלח למה"ט לצורך אישור לפי הנחיות ולוח הזמנים של מה"ט.
- ג. העבודות והפרויקטים ייבחנו ע"י בוחנים של מה"ט על פי הנוהל הכללי של מה"ט (במקרה של דחייה, האישור יישלח ע"י מה"ט לא יאוחר משבועיים מיום קבלת הבקשה מהמכללה).

5. ההנחיה

- א. הנחיית הפרויקטים תתבצע ע"י מנחים מקצועיים מצוות מורי המכללה או אנשי מקצוע חיצוניים עם ניסיון של לא פחות מ- 3 שנים.
- ב. המנחים יאשרו ע"י המכללה והמפקח הארצי של המגמה לאחר הגשת הבקשה ע"י צוות ההפקה.

- ג. המנחה ידווח דו"ח ביניים קצר מאוד לפני הגשת הפרויקט.
מנחה אחד יוכל להנחות 3 פרויקטים בלבד ובאותו מקצוע (עריכה בלבד, תסריט בלבד, צילום בלבד וכו'...).
- ד. כל חבר צוות יכול לבקש או להציע מנחה והאישור יינתן ע"י וועדת הפרויקטים או ראש החוג.
- ה. המנחה יקיים לפחות 10 פגישות הנחייה, כאשר כל פגישה תהיה בת שעתיים לפחות. כן יתקיימו פגישות במהלך הצילומים באתר הצילומים.
- ו. בפרויקט משותף יהיה על המנחים וביוזמת מרכז המגמה להיפגש ולתאם בניהם את מהלך העבודה על הפרויקט.

6. הנחיות להגשת ספר פרויקט

- א. כל בוגר מחויב בהגשת ספר פרויקט המורכב **מתיק הפקה** המסכם את עבודתו המקצועית ואת השיקולים שהובילו להחלטות ביצוע בתהליכי ההפקה, **ומעבודה עיונית על הפרויקט**.

ב. מבנה ספר הפרויקט:

- ✓ הספר יהיה בעל כריכה חיצונית קשיחה
- ✓ בקדמת הספר יירשם נושא הפרויקט ושם המגיש
- ✓ בתחילת הספר ישולב דף האישורים המקורי עם חתימות המקור
- ✓ הספר כולו יהיה מבוסס על דפי A 4
- ✓ הספר יכיל תוכן עניינים ממסופר.
- ✓ הספר יכיל את כל תיקי העבודה של כל אחד מאנשי הצוות
- ✓ הספר יכיל תודות לגורמים שונים

ג. מבנה תיק הפקה:

- הנושאים שיכללו בתיק ההפקה:
- ✓ סוגי התחקירים שבוצעו לצורך ההפקה
 - ✓ אישורים שונים
 - ✓ סינופסיס
 - ✓ טריטמנט
 - ✓ הצהרת כוונות הבמאי
 - ✓ תסריט מלא
 - ✓ תסריט צילום

- ✓ תסריט עריכה
 - ✓ תסריט הפקה
 - ✓ פירוט (ברייק-דאון) לסוגיו
 - ✓ דף תקציב
 - ✓ תסריט אולפן (במידה ומגישים הפקת אולפן)
 - ✓ תוכנית ריצפה (פלור-פלאן)
 - ✓ תוכניות תאורה (מיקום וסוגי פנסים)
- חריגות מהמבנה הנ"ל יגרמו לדחייה של אישורי ההגשה או אף לביטול או אי אישור של ההפקה.

ד. עבודה עיונית על הפרויקט:

- בנוסף לתיק ההפקה המפורט, כל בעל תפקיד חייב לכתוב עבודה עיונית מקיפה, המגבה את עבודתו המקצועית והמעשית.
- את העבודה העיונית יש לכרוך ביחד עם תיק ההפקה ולהגישה כחלק 2 של ספר הפרויקט.
- אורך העבודה העיונית – מינימום עשרה עמודים ברווח כפול ועד למקסימום של 20 עמודים.
- על העבודה לכלול:
- ✓ פתח דבר והצהרת כוונות של הכותב.
 - ✓ מבוא - הצגה כללית של הרעיון המרכזי, העיקרון המנחה, הטון.
 - ✓ ניתוח עיוני של הסרט:
- הצגת הניתוח הקולנועי של הסרט, תוך מעקב אחר הרצף הכרונולוגי שלו, או התמתי שלו. אפשרות אחרת היא לנתח סצנה אחת בלבד, או לבחור במספר סצנות מרכזיות ולנתח אותן.
- יש להתייחס להשפעות קולנועיות ודגמים קולנועיים.
- יש להתייחס להשפעה של יוצרים ובימאים.
- ✓ הוכחה - הצגה של תוצאות ומסקנות הניתוח, והשוואה לטיעונים השונים.
 - ✓ סיכום הטענות והעבודה.

7. קריטריונים להערכה של הפרויקט

- 30 % מהציון יינתן על תיק ההפקה והעבודה התיאורטית.
- 60 % מהציון יינתן על הפרויקט ועל הגנת הפרויקט

10 % מהציון יינתן על תפקוד קבוצתי שיוערך על בסיס הערכה על תפקוד הסטודנט ועבודותיו בהפקות השונות של חבריו לכיתה.